

Justitieutskottets betänkande 2024/25:JuU28

Internationell verkställighet i brottmål

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till en ny lagstiftning om internationell verkställighet i brottmål som syftar till att säkerställa att regelverket om överförande av frihetsberövande påföljder, böter och förverkande till och från stater utanför Norden och EU är effektivt och anpassat till Sveriges internationella åtaganden. Förslagen innebär bl.a. att det införs en ny lag om internationell verkställighet i brottmål och att möjligheterna att föra över frihetsberövande påföljder från Sverige utvidgas. En dömd person ska utan samtycke kunna få avtjäna sitt fängelsestraff i en annan stat om han eller hon t.ex. ska utvisas ur Sverige. Kortare fängelsestraff ska kunna överföras utan krav på särskilda skäl. Vidare införs ett krav på skyndsam handläggning hos Kriminalvården och domstolarna i frågor om överförande av frihetsberövande påföljder. Även andra regler införs för att påskynda processen om överförande.

Utskottet föreslår också att riksdagen godkänner Europarådets protokoll om ändring av tilläggsprotokollet till konventionen om överförande av dömda personer och en förklaring om att Sverige kommer att tillämpa bestämmelserna i protokollet provisoriskt i förhållande till de andra parter som har avgett en förklaring med samma innebörd.

Den nya lagen och lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2025.

Utskottet anser att riksdagen bör avslå motionsyrkandena.

I betänkandet finns tre reservationer (V, MP).

Behandlade förslag

Proposition 2024/25:104 Internationell verkställighet i brottmål.

Tre yrkanden i följdmotioner.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut3

Redogörelse för ärendet5

Utskottets överväganden.....6

 Internationell verkställighet i brottmål6

Reservationer24

 1. Den dömdes samtycke, punkt 2 (V)24

 2. Den dömdes samtycke, punkt 2 (MP).....24

 3. Överklagande, punkt 3 (V)25

Bilaga 1

Förteckning över behandlade förslag.....27

 Propositionen27

 Följdmotionerna28

Bilaga 2

Regeringens lagförslag29

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Regeringens förslag

Riksdagen

a) godkänner

1. Europarådets protokoll den 22 november 2017 om ändring av tilläggsprotokollet till konventionen den 21 mars 1983 om överförande av dömda personer (ETS 222),

2. en förklaring enligt artikel 5 i protokollet om ändring av tilläggsprotokollet till konventionen om överförande av dömda personer med innebörden att Sverige kommer att tillämpa bestämmelserna i protokollet provisoriskt i förhållande till de andra parter som har avgett en förklaring med samma innebörd,

b) antar regeringens förslag till

1. lag (2025:000) om internationell verkställighet i brottmål,

2. lag om ändring i rättegångsbalken,

3. lag om ändring i brottsbalken,

4. lag om ändring i lagen (1994:569) om Sveriges samarbete med de internationella tribunalerna för brott mot internationell humanitär rätt,

5. lag om ändring i lagen (1998:620) om belastningsregister,

6. lag om ändring i lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål,

7. lag om ändring i lagen (2002:329) om samarbete med Internationella brottmålsdomstolen,

8. lag om ändring i lagen (2005:500) om erkännande och verkställighet av frysningsbeslut i vissa fall,

9. lag om ändring i lagen (2006:615) om samarbete med Specialdomstolen för Sierra Leone,

10. lag om ändring i lagen (2015:96) om erkännande och verkställighet av frihetsberövande påföljder inom Europeiska unionen,

11. lag om ändring i lagen (2017:496) om internationellt polisiärt samarbete,

12. lag om ändring i lagen (2021:709) med kompletterande bestämmelser om straffrättsligt samarbete mellan Europeiska unionen och Förenade kungariket.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2024/25:104 punkterna 1–14.

2. Den dömdes samtycke

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:3352 av Gudrun Nordborg m.fl. (V) yrkande 1 och

2024/25:3353 av Ulrika Westerlund m.fl. (MP).

Reservation 1 (V)

Reservation 2 (MP)

3. Överklagande

Riksdagen avslår motion

2024/25:3352 av Gudrun Nordborg m.fl. (V) yrkande 2.

Reservation 3 (V)

Stockholm den 13 maj 2025

På justitieutskottets vägnar

Teresa Carvalho

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Teresa Carvalho (S), Mikael Damsgaard (M), Heléne Björklund (S), Pontus Andersson Garpvall (SD), Petter Löberg (S), Charlotte Nordström (M), Anna Wallentheim (S), Adam Martinen (SD), Mattias Vepsä (S), Fredrik Kärrholm (M), Gudrun Nordborg (V), Torsten Elofsson (KD), Ulrika Liljeberg (C), Katja Nyberg (SD), Ulrika Westerlund (MP), Martin Melin (L) och Mats Hellhoff (SD).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet proposition 2024/25:104 Internationell verkställighet i brottmål. I propositionen finns en redogörelse för ärendets beredning fram till regeringens beslut om propositionen.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut finns i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2. Två motioner har väckts med anledning av propositionen. Förslagen i motionerna finns i bilaga 1.

Utskottets överväganden

Internationell verkställighet i brottmål

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till en ny lag om internationell verkställighet i brottmål. Riksdagen antar också regeringens lagförslag i övrigt. Förslagen innebär bl.a. att möjligheterna att föra över frihetsberövande påföljder från Sverige utvidgas.

Riksdagen godkänner protokollet om ändring av tilläggsprotokollet till konventionen om överförande av dömda personer och en förklaring om att Sverige kommer att tillämpa bestämmelserna i protokollet provisoriskt i förhållande till de andra parter som har avgett en förklaring med samma innebörd.

Riksdagen avslår motionsyrkanden om den dömdes samtycke och överklagande vid överförande av frihetsberövande påföljder från Sverige till utlandet.

Jämför reservation 1 (V), 2 (MP) och 3 (V).

Bakgrund

Överförande av verkställighet i brottmål är en del av det internationella straffrättsliga samarbetet. Förenklat innebär samarbetet att vissa domar och beslut som meddelats i ett straffrättsligt förfarande i en stat verkställs i en annan stat. Lagen (1972:260) om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom (internationella verkställighetslagen) möjliggör under vissa förutsättningar överförande av verkställighet av frihetsberövande påföljder, böter och förverkande till och från länder utanför Norden och EU. Lagen innehåller hänvisningar till svenska regler om frihetsberövande påföljder, böter och förverkande, och den grundar sig på olika internationella överenskommelser. Bestämmelserna i lagen tillämpas inte generellt utan förutsätter som huvudregel dels att det finns en internationell överenskommelse mellan Sverige och den andra staten om samarbete i fråga om bistånd med verkställighet, dels att regeringen har förordnat om att lagen ska tillämpas i förhållande till den överenskommelsen.

Lagen skapades för att Sverige skulle kunna tillträda Europarådets konvention från 1970 om brottmålsdoms internationella rättsverkningar (brottmålsdomskonventionen). Brottmålsdomskonventionen omfattar bistånd med verkställighet av frihetsberövande påföljder, böter och förverkande. Samarbetet enligt konventionen är tvingande, och en överflyttning av verkställigheten ska i princip föregås av ett domstolsförfarande i den verkställande staten.

Ett begränsat antal stater har ratificerat brottmålsdomskonventionen och den har tillämpats mycket sparsamt. Av bl.a. de skälen utarbetades redan i början på 1980-talet ytterligare en konvention på området, Europarådets konvention från 1983 om överförande av dömda personer (överförandekonventionen). Den konventionen, som enbart omfattar överförande av frihetsberövande påföljder, dvs. inte böter och förverkande, föreskriver en enklare process för överförandet men förutsätter den dömdes samtycke. Samarbetet enligt konventionen är inte heller tvingande, utan kräver den verkställande statens medgivande till ett överförande i det enskilda fallet. Sverige tillträdde överförandekonventionen 1985, och för att möjliggöra det gjordes vissa tillägg till den internationella verkställighetslagen.

Antalet överföranden av frihetsberövande påföljder ökade efter att överförandekonventionen trädde i kraft. Flera stater inom Europarådet, däribland Sverige, drev emellertid frågan om det var rimligt att kräva samtycke av den dömda i alla lägen. De förhandlingarna resulterade i ett tilläggsprotokoll till Europarådets konvention från 1983 om överförande av dömda personer (tilläggsprotokollet) som antogs 1997. Enligt tilläggsprotokollet krävs inte den dömdes samtycke för ett överförande om han eller hon flytt till sitt hemland eller utvisats dit i samband med domen. Även 1990 års konvention om tillämpning av Schengenavtalet av den 14 juni 1985 om gradvis avskaffande av kontroller vid de gemensamma gränserna (Schengenkonventionen) innehåller bestämmelser som är avsedda att komplettera överförandekonventionen och reglerar undantag från kravet på samtycke från den dömda i flyktfallet. Sverige tillträdde tilläggsprotokollet till överförandekonventionen 2000 och det gjordes ändringar i internationella verkställighetslagen för att anpassa lagstiftningen till bestämmelserna i tilläggsprotokollet. Ändringarna innebär att överförande kan ske utan samtycke från den dömda i flyktfallet och utvisningsfallet. En förutsättning för det är dock att den andra staten är part till överförandekonventionen och antingen har tillträtt tilläggsprotokollet eller anslutit sig till Schengenkonventionen.

För att ytterligare effektivisera samarbetet enligt överförandekonventionen har det inom Europarådet antagits ett protokoll om ändring av tilläggsprotokollet. Ändringarna, som antogs av Europarådet den 22 november 2017, innebär att möjligheterna att överföra verkställighet utan den dömdes samtycke utökades. Även tilläggsprotokollets bestämmelser om skydd enligt den s.k. specialitetsprincipen ändrades i vissa avseenden genom ändringsprotokollet. Specialitetsprincipen innebär i korthet att om en person, utan att ha samtyckt till det, förs över från en stat till en annan för att där verkställa ett straff får han eller hon inte åtalas, dömas eller berövas friheten för annan brottslighet som begåtts under tiden före överförandet.

Utöver brottmålsdomskonventionen är Sverige part till andra konventioner och bilaterala avtal som innehåller bestämmelser om förverkande. Såvitt gäller frågor om bistånd med verkställighet av förverkandebeslut har dessa överenskommelser genomförts i svensk rätt genom att relevanta bestämmelser i

internationella verkställighetslagen allteftersom har gjorts tillämpliga på dem genom tillägg i förordningen (1977:178) med vissa bestämmelser om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom.

Propositionen

Regeringen redovisar i propositionen i huvudsak följande förslag och bedömningar.

Allmänna utgångspunkter

Regeringen anför att utgångspunkten när det gäller frihetsberövande påföljder bör vara att de så långt det är möjligt och lämpligt ska avtjänas i den stat till vilken den dömda har starkast anknytning. Om en utlänning gör sig skyldig till brott måste det finnas goda förutsättningar att om möjligt låta utdömda straff verkställas i utlänningens hemland, något som också kan antas bidra till den dömdes sociala återanpassning. En tydlig hållning från Sverige om att dömda personer utan anknytning hit ska verkställa sina straff i sina hemländer kan dessutom i viss utsträckning minska incitamentet att begå brott här. När verkställigheten av ett fängelsestraff förs över till en annan stat frigörs också en plats för någon annan som ska verkställa sitt fängelsestraff på en anstalt i Sverige.

Ordningen för överförande av verkställighet av frihetsberövande påföljder, böter och förverkande är sedan länge väl utvecklad inom Norden och EU. Det s.k. fängelserambeslutet och lagen (2015:96) om erkännande och verkställighet av frihetsberövande påföljder inom Europeiska unionen (den europeiska verkställighetslagen) har avsevärt förbättrat effektiviteten när det gäller ärenden om överförande av frihetsberövande påföljder. Antalet ärenden till och från Sverige ökade på årsbasis med närmare 50 procent efter det att lagen trädde i kraft den 1 april 2015. Flera åtgärder har därefter vidtagits för att ytterligare effektivisera handläggningen och öka antalet överföranden av frihetsberövande påföljder inom ramen för EU-samarbetet.

I jämförelse behöver enligt regeringen kompletterande åtgärder övervägas när det gäller överförande av dömda som är medborgare i länder utanför EU. En betydande del av de personer som verkställer fängelsestraff i Sverige är medborgare i ett sådant land. Det finns en avsevärd diskrepans mellan antalet utdömda fängelsestraff och antalet påbörjade respektive genomförda ärenden om överförande av verkställighet. Det finns visserligen i de flesta fall fullt godtagbara förklaringar till denna skillnad. Långt ifrån alla utländska dömda är aktuella för ett överförande. Ett skäl till det är att det konventionsbaserade samarbetet, till skillnad från samarbetet inom EU, i princip inte är tvingande utan bygger på frivillighet från de inblandade staterna. Till detta kommer att möjligheterna till ett rättsligt samarbete med den dömdes hemland ofta är begränsade eller inte alls existerar. En stor andel av de dömda är också medborgare i stater där förhållandena, t.ex. på fängelserna, är sådana att det

inte är lämpligt att överföra verkställigheten. Det sagda gäller i tillämpliga delar även i fråga om överförande av bötesstraff och förverkandebeslut.

Även med beaktande av ovanstående konstaterar regeringen att det bör finnas utrymme för att bl.a. genom förändringar i lagstiftningen öka antalet överförda verkställigheter. Lagstiftningen som helhet har inte setts över, och det regelverk som finns i dag kan med rätta betecknas som komplicerat och svårtillämpat. Den komplicerade regleringen skapar problem för de tillämpande myndigheterna och leder till effektivitetsbrister. Regelverket domineras också av bestämmelser som ansluter sig till brottmålsdomskonventionen, trots att den konventionen används mycket sällan i det internationella samarbetet. Även regeringens beslutsfattande roll i det internationella samarbetet om överförande av verkställighet framstår som otidsenlig och ineffektiv.

Sammantaget står det enligt regeringen klart att det behövs en översyn för att åstadkomma en ändamålsenlig, effektiv och överskådlig reglering. Det internationella samarbetets möjligheter ska kunna användas fullt ut, och onödiga hinder ska inte ställas upp i lagstiftningen. Regleringen ska tillgodose nationella behov och bör inte vara begränsad till att genomföra internationella förpliktelser. Frågor om överförande av verkställighet ska kunna bedömas på ett nyanserat sätt och Sverige bör med bibehållna krav på rättssäkerhet kunna begära och lämna bistånd till överförande av verkställighet i så stor utsträckning som är möjligt och lämpligt.

Ny lag om internationell verkställighet

I propositionen lämnas förslag till ny lagstiftning om internationell verkställighet i brottmål. Förslagen innebär bl.a. att en ny lag ska ersätta lagen om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom. Den nya lagen, som ska benämnas lagen om internationell verkställighet i brottmål, anger förutsättningarna för

- när en svensk dom på frihetsberövande påföljd får verkställas i en annan stat
- när en utländsk dom på frihetsberövande påföljd får verkställas i Sverige
- när ett svenskt bötesstraff eller beslut om förverkande ska få verkställas i en annan stat
- när ett utländskt bötesstraff eller beslut om förverkande ska få verkställas i Sverige.

Utöver att regelverket på området ska bli mer lättöverskådligt genom den nya lagen görs även sakliga ändringar, som enligt regeringen syftar till att regelverket ska vara effektivt och anpassat till Sveriges internationella åtaganden.

I det följande redogörs för huvuddragen i den nya lagen.

Beslutsordning

Enligt nuvarande lagstiftning ska en framställning från en annan stat om verkställighet i Sverige av en dom på en frihetsberövande påföljd, ett bötesstraff eller ett beslut om förverkande göras hos Justitiedepartementet. Om inte framställningen grundar sig på brottmålsdomskonventionen är det regeringen som fattar beslut om huruvida en utländsk dom på frihetsberövande påföljd får verkställas i Sverige. När det gäller överförande av svenska avgöranden till andra stater som Sverige har ett avtal med beslutar Kriminalvården om fängelsestraff, Socialstyrelsen om rättspsykiatrisk vård och Kronofogdemyndigheten om böter och förverkande. Myndigheternas beslut kan överklagas till regeringen.

Enligt regeringen framstår den nuvarande ordningen, där regeringen i stor utsträckning prövar frågor om verkställighet, som otidsenlig. De överväganden som behöver göras i fråga om överförande av utländska avgöranden om frihetsberövande påföljder, böter eller förverkande till Sverige görs bäst av de myndigheter som har kunskap om och erfarenhet av området samt förutsättningar att utveckla och effektivisera handläggningen. Detsamma gäller i fråga om överförande av verkställigheten av svenska domar och beslut till andra stater. Effektiviteten i handläggningen bör kunna förbättras om behörigheten att pröva frågorna samlas hos vissa utsedda myndigheter i stället för att vara splittrad mellan regeringen och myndigheter. Huvudregeln föreslås därför vara att frågor om överförande av verkställighet av frihetsberövande påföljder, bötestraff och förverkandebeslut prövas på myndighetsnivå.

Den nya lagen bör kunna tillämpas utan att det finns en internationell överenskommelse mellan Sverige och den andra staten

Till skillnad från hittillsvarande ordning föreslås den nya lagen vara tillämplig även utan en bindande internationell överenskommelse mellan Sverige och den andra staten. Regeringen konstaterar att den nuvarande regleringen togs fram för att genomföra en specifik överenskommelse, brottmålsdomskonventionen. Sedan dess har det rättsliga samarbetet på området för överförande av verkställighet utvecklats och ytterligare konventioner tillkommit. Den ökade internationaliseringen och den allt större andelen utländska dömda i svenska fängelser har också ökat behovet av en reglering som gör att Sverige kan begära bistånd med överförande av verkställighet i så stor utsträckning som möjligt.

Ett krav på ömsesidighet är inte heller den traditionella utgångspunkten i svensk lagstiftning när det gäller internationellt straffrättsligt samarbete. Tvärtom finns det inte något sådant krav när det gäller vare sig internationell rättslig hjälp i brottmål eller utlämning för brott. Sverige kan i de fallen både begära och lämna bistånd utan grund i en internationell överenskommelse.

En sådan förändring som nu föreslås i förhållande till nuvarande ordning kan ge förutsättningar för att i viss mån öka antalet överförda påföljder och för att förverka brottsvinster som finns i utlandet och i Sverige i fler fall än tidigare. De utmaningar som en sådan förändring kan medföra, exempelvis när

det gäller krav på rättssäkerhet och förutsebarhet, bör kunna hanteras genom att tydligt avgränsa den nya lagens tillämpningsområde och ange vilka förutsättningar som ska finnas för att verkställigheten av svenska avgöranden ska kunna överföras och verkställighet av utländska avgöranden ska kunna vägras. Möjligheter till domstolsprövning är också viktigt i det sammanhanget.

När en dom på frihetsberövande påföljd får verkställas i en annan stat eller i Sverige

Anknytning och social återanpassning

Regeringen föreslår att en dom på frihetsberövande påföljd ska få verkställas i en annan stat eller i Sverige om den dömden är medborgare eller bosatt i den stat där verkställigheten ska ske och om hans eller hennes sociala återanpassning underlättas av att verkställigheten överförs.

När det gäller vilka omständigheter som bör ha betydelse vid bedömningen av om den sociala återanpassningen underlättas av ett överförande ska det göras en helhetsbedömning av situationen utifrån omständigheterna i det enskilda fallet. I bedömningen bör ingå faktorer som den dömdes medborgarskap, bosättningsstid i de olika staterna samt familje-, arbets- och bostadsförhållanden. Även den dömdes språkliga och kulturella band till staterna bör spela roll vid bedömningen, liksom den dömdes egen inställning i frågan.

Den dömdes samtycke

Utöver vad som framgår ovan föreslår regeringen att en dom på frihetsberövande påföljd ska få verkställas i en annan stat eller i Sverige endast om den dömden har samtyckt till att verkställigheten överförs. Ett sådant samtycke ska dock inte krävas om den dömden

- har flytt till den andra staten för att undandra sig verkställighet av påföljden eller återvänt till den andra staten med vetskap om påföljden eller det straffrättsliga förfarandet mot honom eller henne (flyktfallet) eller
- efter att påföljden verkställts kommer att avvisas eller utvisas till den andra staten till följd av ett beslut i domen eller ett beslut som fattats med anledning av domen, eller ett annat beslut (utvisningsfallet).

Den dömdes samtycke ska inte heller krävas vid verkställighet i en annan stat om det har avtalats i en internationell överenskommelse som gäller mellan Sverige och den andra staten.

Redan enligt nuvarande ordning krävs vid överförande av verkställighet enligt tilläggsprotokollet till överförandekonventionen inte den dömdes samtycke om han eller hon genom att fly till en annan stat helt eller delvis undandragit sig verkställighet av påföljden (flyktfallet). Samtycke krävs inte heller om den dömden till följd av domen kommer att utvisas eller avvisas från domslandet efter verkställighet av påföljden (utvisningsfallet). Bestämmelserna har utformats i enlighet med regleringen i tilläggsprotokollet

och gäller enbart i förhållande till de stater som tillträtt nämnda protokoll samt när det gäller flyktfallet även stater som tillträtt Schengenkonventionen.

Enligt regeringen bör undantag från kravet på samtycke i flykt- och utvisningssituationer ingå i den nya lagen. Om en utlänning begår brott i Sverige och han eller hon ska utvisas ur Sverige efter avtjänat straff är det således rimligt att det, oavsett samtycke, finns en möjlighet att låta den dömda avtjäna straffet i sitt hemland. Motsvarande gäller om en person med svenskt medborgarskap eller svensk hemvist döms för ett brott utomlands och efter avtjänat straff ska utvisas eller avvisas från domlandet. Ett överförande av verkställigheten i de fallen kan också ofta antas underlätta den dömdes sociala återanpassning. Det är också viktigt att den dömda inte ska kunna undandra sig verkställighet av ett straff genom att återvända till sitt hemland.

Vidare bör i förhållande till den nuvarande ordningen undantagen från kravet på samtycke utvidgas något för att möjliggöra ett svenskt tillträde till ändringsprotokollet till tilläggsprotokollet (se vidare nedan under Tillträde till ändringsprotokollet och förklaringar). Undantaget för flyktfallet bör således utformas så att det även träffar den som på något annat sätt har återvänt till den andra staten eller Sverige med vetskap om det straffrättsliga förfarandet mot honom eller henne, medan undantaget för utvisningsfallet även bör omfatta utvisnings- eller avvisningsbeslut som inte fattats med anledning av den gärning som påföljden avser. Detta ökar utrymmet för att överföra verkställigheten av frihetsberövande påföljder, vilket är till fördel för den dömdes sociala återanpassning.

Att samtycke inte krävs i vissa fall innebär inte att den dömdes inställning är betydelselös vid prövningen av om ett överförande bör ske. Den dömdes inställning ska alltid beaktas vid bedömningen av om den dömdes sociala återanpassning underlättas av ett överförande, liksom inom ramen för den helhetsbedömning som vid överförande från Sverige ska göras i varje enskilt fall av om ett överförande är lämpligt (se vidare nedan i avsnittet Lämplighetsbedömning under Verkställighet i en annan stat av en svensk dom på frihetsberövande påföljd).

När det slutligen gäller undantaget att samtycke inte ska krävas när det har avtalats mellan Sverige och den andra staten handlar det om att brottmålsdomskonventionen, som är tvingande för konventionsstaterna, inte uppställer något villkor om samtycke från den dömda för att ett överförande ska kunna ske. För att Sverige ska kunna utnyttja samarbetet enligt den konventionen bör det därför i lagen införas ett undantag från kravet på den dömdes samtycke vid verkställighet i en annan stat när det har avtalats mellan Sverige och den andra staten.

Det bör inte finnas ett generellt krav på samtycke om den dömda är svensk medborgare

Vid införandet av den internationella verkställighetslagen uttalades att ett överförande av en svensk dom på frihetsberövande påföljd inte bör ske om den dömda är svensk medborgare och motsätter sig en överflyttning (se prop.

1972:98 s. 92). Vid verkställighet utomlands enligt brottmålsdomskonventionen gäller enligt nuvarande ordning följaktligen ett förbud mot att överföra en svensk dom på frihetsberövande påföljd om den dömden är en svensk medborgare och motsätter sig ett överförande.

Enligt regeringen bör det inte finnas ett förbud mot att överföra svenska medborgare till andra länder enligt den nya lagen. I de fall den dömden är medborgare eller bosatt i den andra staten och den sociala återanpassningen skulle underlättas av att verkställigheten överförs dit bör i stället en överflyttning av verkställigheten kunna ske även om den dömden är svensk medborgare. I praktiken borde sådana fall vara mycket ovanliga och främst träffa situationer där den dömden återvänt till den andra staten. Det är då rimligt att det svenska straffet kan verkställas där om förutsättningarna för det är uppfyllda, oaktat att den dömden är svensk medborgare. En annan ordning skulle kunna leda till strafffrihet om den dömden har dubbla medborgarskap och den andra staten, i likhet med Sverige, inte utlämnar egna medborgare. Någon ovillkorlig rätt för en svensk medborgare att avtjäna en svensk dom på frihetsberövande påföljd i Sverige finns inte heller enligt den europeiska verkställighetslagen.

Den dömdes vistelseort och de inblandade staternas samtycke

Regeringen föreslår som ytterligare förutsättningar för att en dom på frihetsberövande påföljd ska få verkställas i en annan stat eller i Sverige att den dömden befinner sig i någon av de inblandade staterna och att både Sverige och den andra staten har medgett att verkställigheten överförs.

Verkställighet i en annan stat av en svensk dom på frihetsberövande påföljd

Lämplighetsbedömning

Utöver de förutsättningar som redogörs för ovan föreslår regeringen att det ska krävas att det är lämpligt för att en svensk dom på frihetsberövande påföljd ska få verkställas i en annan stat.

Det innebär att även om den andra staten medger att en svensk dom på en frihetsberövande påföljd verkställs där och övriga förutsättningar är uppfyllda kan det finnas andra omständigheter som innebär att ett överförande inte är lämpligt. De omständigheter som kan tala mot ett överförande kan vara av skiftande karaktär, men det handlar framför allt om förhållandena i den andra staten, att den andra staten avser att anpassa påföljden på ett visst sätt eller att verkställighetsreglerna i den andra staten skiljer sig från de svenska reglerna.

Ett överförande av verkställigheten bör t.ex. aldrig ske om förhållandena i den andra staten vid tidpunkten för överförandet är sådana att det skulle utgöra hinder mot att verkställa en avvisning eller utvisning till den staten enligt bestämmelserna i 12 kap. utlänningslagen (2005:716). Exempelvis finns det ett absolut förbud mot verkställighet av avvisning eller utvisning till ett land om det finns skälig anledning att anta att utlänningsen skulle riskera att utsättas

för dödsstraff, kroppsstraff, tortyr eller annan omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning där (se 12 kap. 1 § utlänningslagen).

Det kan vidare hända att den verkställande staten t.ex. avser att anpassa den svenska påföljden när det gäller dess längd eller art. En anpassning av påföljdens längd kan innebära att längden sätts ned med hänsyn till t.ex. den andra statens bestämmelser om längsta straff för ett liknande brott. Den andra staten måste givetvis kunna anpassa påföljdens längd till viss del, men för att verkställigheten ska kunna överföras bör påföljden alltjämt utgöra en rimlig reaktion på brottsligheten. Enligt nuvarande praxis har det inte ansetts lämpligt med ett överförande när straffet satts ned till ungefär hälften, något som även fortsättningsvis bör gälla som riktpunkt.

Frågan om huruvida ett överförande är lämpligt måste enligt regeringen alltid besvaras utifrån en helhetsbedömning av samtliga omständigheter i ärendet. Ett överförande får emellertid aldrig ske om förhållandena är sådana att det enligt 12 kap. utlänningslagen finns hinder mot att verkställa avvisning eller utvisning till den andra staten. Detsamma gäller om ett överförande skulle strida mot svensk grundlag eller Sveriges internationella förpliktelser, t.ex. Europakonventionen.

Inget krav på särskilda skäl vid kortare frihetsberövande påföljder

Till skillnad från den nuvarande ordningen ska det enligt regeringens förslag inte längre krävas särskilda skäl för att överföra en svensk dom på frihetsberövande påföljd där mindre än sex månader återstår av strafftiden. Ett krav på särskilda skäl vid kortare fängelsestraff kan enligt regeringen leda till vissa tröskeleffekter i fråga om när ett överförandeärende initieras. Det sociala rehabiliteringssyftet tillgodoses redan genom det krav som föreslås ställas på att den dömdes sociala återanpassning ska underlättas av att verkställigheten överförs. Det kan i det sammanhanget framstå som motsägelsefullt om ett överförande inte skulle kunna komma till stånd trots att kravet på social återanpassning är uppfyllt av det skälet att det återstår en kortare strafftid.

Förfarandet

Kriminalvården ska pröva om de förutsättningar som gäller enligt den nya lagen är uppfyllda och besluta om en svensk dom på frihetsberövande påföljd ska sändas över till en annan stat för att verkställas där.

Kriminalvården ska, innan beslut fattas, fråga den dömda om hans eller hennes inställning till att verkställigheten överförs till den andra staten. Om den dömda befinner sig i den andra staten och hans eller hennes samtycke inte krävs för att verkställigheten ska överföras ska i stället han eller hon om möjligt tillfrågas. Den dömda ska upplysas om innebörden av att ett samtycke lämnas (se vidare nedan i avsnittet Överklagande under Övriga frågor).

Tvångsmedel

Om den dömda befinner sig i den andra staten föreslår regeringen att Kriminalvården ska få begära att den staten anhåller den dömda eller vidtar någon annan åtgärd för att säkerställa att han eller hon stannar kvar på dess

territorium, i avvaktan på den statens beslut om att den svenska domen på frihetsberövande påföljd får verkställas där.

Specialitetsprincipen

Inom det internationella straffrättsliga samarbetet är den s.k. specialitetsprincipen vedertagen. Som redogörs för i avsnittet Bakgrund innebär principen att om en person utan att ha samtyckt till det förs över från en stat till en annan stat för att där lagföras eller verkställa ett straff får han eller hon inte åtalas, dömas eller berövas friheten för annan brottslighet som begåtts i tiden före överförandet.

Regeringen föreslår att specialitetsprincipen ska gälla vid överförande av en dömd person från Sverige till en annan stat mot den dömdes vilja. Det innebär att om den dömda befinner sig i Sverige och inte har samtyckt till att verkställigheten överförs, ska Kriminalvården i ett beslut om att sända över domen uppställa villkor om att den dömda i den andra staten inte utan tillstånd får åtalas, dömas eller berövas sin frihet för något annat brott som begicks före överförandet än det brott för vilket personen överförts. Den dömda ska inte få överföras innan den andra staten utfäst sig att följa villkoren. Det krävs dock ingen utfästelse om villkoren har avtalats i en internationell överenskommelse som gäller mellan Sverige och den andra staten. Trots villkoren ska den dömda få åtalas, döms eller berövas sin frihet om denne efter det att han eller hon blivit frigiven haft möjlighet att lämna den andra staten, men inte gjort det inom en viss tid eller har återvänt till den andra staten efter att ha lämnat den. Vidare får regeringen, på samma sätt som enligt nuvarande ordning, under vissa förutsättningar lämna tillstånd till undantag från specialitetsprincipen.

Verkställighet i Sverige av en utländsk dom på frihetsberövande påföljd

Regeringen föreslår att en utländsk dom på frihetsberövande påföljd ska få verkställas i Sverige om de förutsättningar som gäller enligt lagen och som redogörs för ovan är uppfyllda och det inte finns några hinder mot verkställighet.

Hinder mot verkställighet utgörs, på samma sätt som i den befintliga lagen, av s.k. vägransgrunder. De innebär att om inte något annat följer av en internationell överenskommelse som är bindande för Sverige ska en utländsk dom på frihetsberövande påföljd inte få verkställas i Sverige, om

- mindre än sex månader av frihetsberövandet återstod att avtjäna vid tidpunkten då framställningen om verkställighet togs emot
- den gärning som påföljden avser inte motsvarar brott enligt svensk lag (dubbel straffbarhet)
- ett överförande strider mot dubbelprövningsförbudet (principen om ne bis in idem)
- den dömda vid tidpunkten för gärningen inte fyllt femton år
- verkställighet i Sverige inte skulle vara förenlig med bestämmelser om immunitet

- påföljden omfattar en åtgärd som innebär rättspsykiatrisk vård eller hälso- och sjukvård eller någon annan frihetsberövande åtgärd som inte kan verkställas i Sverige
- den andra staten inte har lämnat tillstånd enligt specialitetsprincipen,
- ett bifall till framställningen skulle kränka Sveriges suveränitet, medföra fara för Sveriges säkerhet eller strida mot svenska allmänna rättsprinciper eller andra väsentliga intressen eller
- gärningen som påföljden avser utgör ett politiskt eller militärt brott.

Trots att det finns hinder mot verkställighet enligt någon av vägransgrunderna ska en utländsk dom på frihetsberövande påföljd få verkställas i Sverige om det med hänsyn till den dömdes personliga förhållanden och omständigheterna i övrigt finns särskilda skäl för att domen ska verkställas här.

Förfarandet

Kriminalvården ska pröva om en utländsk dom på frihetsberövande påföljd ska verkställas i Sverige. Om den utländska domen avser flera brott och det för något eller några av brotten finns hinder mot verkställighet ska domen få verkställas i Sverige när det gäller resterande brott. Delvis verkställighet ska endast få beslutas om det framgår av domen eller på något annat sätt vilken del av påföljden som avser den resterande brottsligheten.

Om den frihetsberövande påföljden i den utländska domen behöver anpassas för att kunna verkställas i Sverige ska Kriminalvården i vissa fall besluta om anpassning av påföljden. Ett sådant beslut ska endast få meddelas om anpassningen är av enklare slag. Kriminalvården ska annars överlämna till Åklagarmyndigheten att ansöka hos rätten om att en ny påföljd ska bestämmas.

Tvångsmedel

Regeringen föreslår att häktning ska kunna beslutas, efter begäran av en behörig myndighet i den andra staten, om den dömden befinner sig i Sverige och det finns risk för att den dömden avviker eller på något annat sätt undandrar sig verkställighet i Sverige. Den som inte har fyllt 15 år ska inte få häktas. Den som inte har fyllt 18 år ska få häktas endast om det finns synnerliga skäl.

Vidare föreslår regeringen att om det finns skäl att häkta någon ska han eller hon få anhållas i avvaktan på rättens prövning av häktningsfrågan. Om det är tillräckligt att den dömden meddelas reseförbud eller föreläggs anmälningsskyldighet, ska en sådan åtgärd beslutas i stället för att den dömden anhålls eller häktas.

Specialitetsprincipen

Som framgår ovan föreslår regeringen att specialitetsprincipen ska gälla vid överföranden av dömda personer från Sverige till en annan stat mot den dömdes vilja. Enligt regeringen bör motsvarande ordning gälla vid överförande av dömda personer till Sverige. Regeringen föreslår därför att en dömd person som överförs till Sverige inte ska få åtalas, dömas eller berövas

sin frihet för något annat brott som begicks före överförandet än det brott för vilket personen har överförs. Förbudet föreslås dock inte gälla om

- den dömden har samtyckt till att verkställigheten överförs till Sverige
- den dömden efter det att han eller hon blivit frigiven har haft möjlighet att lämna Sverige men inte gjort det inom en viss tid eller om den dömden efter det att han eller hon blivit frigiven har återvänt hit efter att först ha lämnat Sverige eller
- den andra staten har lämnat sitt tillstånd till åtgärden.

Verkställighet i en annan stat av ett svenskt bötesstraff eller beslut om förverkande

Regeringen föreslår att det ska krävas att ett överförande kan antas ge fördelar vid verkställigheten för att ett svenskt bötesstraff eller beslut om förverkande ska få verkställas i en annan stat. Ett sådant krav gäller redan enligt motiven till den nuvarande regleringen. Enligt regeringen bör således ett överförande av verkställigheten kunna antas ge fördelar vid verkställigheten t.ex. om försök till verkställighet i Sverige har misslyckats eller kommer att göra det och den person som straffet eller beslutet gäller vistas i eller har tillgångar i en annan stat.

Kronofogdemyndigheten ska pröva om ett svenskt beslut om bötesstraff eller förverkande ska sändas över till en annan stat för att verkställas där.

Verkställighet i Sverige av ett utländskt bötesstraff eller beslut om förverkande

Regeringen föreslår att ett utländskt bötesstraff eller beslut om förverkande ska få verkställas i Sverige om överförandet kan antas ge fördelar vid verkställigheten. Kravet på effektivitet bör enligt regeringen inte sättas alltför högt. Om det i framställningen inte ens påstås att den dömden eller den mot vilket beslutet om förverkande gäller är bosatt i Sverige, eller har några tillgångar här i landet, kan dock kravet på fördel inte anses vara uppfyllt. I sådana fall kan det många gånger vara lämpligt att begära att den andra staten kompletterar sin framställning.

Enligt regeringen ska i vissa fall verkställighet kunna vägras. Regeringen föreslår att om inte något annat följer av en internationell överenskommelse som är bindande för Sverige ska ett utländskt bötesstraff eller beslut om förverkande inte få verkställas i Sverige om vissa vägransgrunder är för handen. Det kan t.ex. handla om att den gärning som ligger till grund för bötesstraffet eller beslutet om förverkande inte motsvarar brott enligt svensk lag eller att bötesstraffet enligt svenska bestämmelser preskriberats eller beslutet om förverkande förfallit.

Regeringen föreslår att Kronofogdemyndigheten som huvudregel ska vara den myndighet som prövar om ett utländskt bötesstraff eller beslut om förverkande ska verkställas i Sverige. När det gäller utländska beslut om förverkande där den utländska domstolen förklarat att den förverkade egendomen härrör från brottslig verksamhet enligt regler som motsvarar

bestämmelserna om självständigt eller utvidgat förverkande i 36 kap. 5 och 6 §§ brottsbalken finns det dock enligt regeringen skäl som talar emot att Kronofogdemyndigheten är den beslutande myndigheten. För sådana beslut kommer det att finnas behov av att göra materiella straffrättsliga bedömningar i större utsträckning än för andra förverkandebeslut. Med beaktande av bl.a. att det är domstol som beslutar om självständigt och utvidgat förverkande i svensk rätt framstår det enligt regeringen som lämpligast att en domstol prövar dessa ärenden. Regeringen föreslår därför att allmän domstol ska pröva om ett utländskt beslut om förverkande, där den förverkande egendomen förklarats härröra från brottslig verksamhet, ska få verkställas i Sverige.

Övriga frågor

Offentligt biträde

Regeringen föreslår att ett offentligt biträde ska förordnas i t.ex. ett ärende om överförande av verkställighet av en svensk eller utländsk dom på frihetsberövande påföljd, om det inte kan antas att behov av biträde saknas, vilket är i enlighet med befintliga bestämmelser i internationella verkställighetslagen.

Överklagande

Regeringen föreslår att Kriminalvårdens beslut ska få överklagas om myndigheten

- prövat om en svensk dom på frihetsberövande påföljd ska sändas över till en annan stat för att verkställas där, om inte den dömde har samtyckt till att domen sänds över eller beslutet fattats på den grunden att den andra staten inte medgett att verkställigheten överförs
- beslutat att upphäva ett beslut om att sända över en svensk dom på frihetsberövande påföljd till en annan stat för att verkställas där, om inte upphävandet sker på grund av att påföljden inte längre får verkställas eller
- prövat om en utländsk dom på frihetsberövande påföljd ska verkställas i Sverige, om inte beslutet fattats på den grunden att den andra staten inte medgett att verkställigheten överförs.

Andra beslut som fattas av Kriminalvården med stöd av den nya lagen ska inte få överklagas. Den dömde ska kunna lämna en förklaring om att han eller hon avstår från att överklaga ett beslut från Kriminalvården eller fullfölja överklagandet av ett sådant beslut.

Bestämmelserna innebär att om den dömde har samtyckt till att en svensk dom ska verkställas i annat land får den dömde inte överklaga det beslutet. Regeringen konstaterar att en motsvarande ordning gäller i ärenden enligt en europeisk eller nordisk arresteringsorder. Att det inte finns möjlighet att överklaga vid samtycke ger den dömde en möjlighet att aktivt påskynda verkställigheten av domen. Enbart regler om nöjdförklaring kan inte anses påskynda hanteringen i tillräcklig utsträckning.

Regeringen anför vidare att det givetvis är av stor vikt att inskränkningar i möjligheten till överklagande inte införs utan att tillräckliga rättssäkerhetsgarantier säkerställs. Som anges i ovanstående avsnitt föreslås att den dömda ska tillfrågas om sin inställning till att den frihetsberövande påföljden verkställs i en annan stat och upplysas om innebörden av ett samtycke. Bestämmelser om hur detta ska gå till, t.ex. hur det ska säkerställas att den dömda förstår innebörden av ett lämnat samtycke, kan tas in i förordning.

Kronofogdemyndighetens beslut ska få överklagas om myndigheten beslutat att ett utländskt bötesstraff eller beslut om förverkande ska verkställas i Sverige. Andra beslut som fattas av Kronofogdemyndigheten med stöd av den nya lagen ska inte få överklagas.

Kriminalvårdens och Kronofogdemyndighetens beslut ska kunna överklagas till allmän domstol.

Skyndsam handläggning

Regeringen anför att den givna utgångspunkten när förutsättningar finns för att överföra en verkställighet av en frihetsberövande påföljd från eller till Sverige är att ett överförande ska komma till stånd så fort som möjligt. Ett snabbt besked oavsett utgång är av betydelse för den dömda och dennes fortsatta återanpassning. Vid samarbete med stater utanför Norden och EU kan dessutom handläggningstiderna i de andra staterna vara långa. Det är därför än mer väsentligt att Kriminalvårdens och domstolarnas handläggning går så snabbt som möjligt, särskilt om den frihetsberövande påföljden är förhållandevis kort.

Ett krav på skyndsam handläggning föreslås därför gälla för Kriminalvårdens och domstolarnas handläggning när en svensk dom på frihetsberövande påföljd ska verkställas i en annan stat och när en utländsk dom på motsvarande påföljd har begärts verkställd i Sverige.

Tillträde till ändringsprotokollet och förklaringar

År 2000 tillträdde Sverige tilläggsprotokollet till överförandekonventionen. Enligt tilläggsprotokollet krävs inte den dömdes samtycke för ett överförande av en frihetsberövande påföljd om han eller hon försöker att undandra sig att påföljden verkställs eller att vidare verkställighet av denna fullföljs i domslandet genom att fly till sitt hemland innan påföljden har verkställts (artikel 2). Samtycke krävs inte heller om påföljden, eller ett administrativt beslut som fattats till följd av påföljden, innehåller ett beslut om utvisning eller avvisning eller någon annan åtgärd som har till följd att den dömda inte längre har rätt att uppehålla sig inom domslandets territorium sedan han eller hon försatts på fri fot (artikel 3).

Genom den ändring av tilläggsprotokollet som redogörs för ovan, under avsnittet Bakgrund, utökas möjligheterna att överföra verkställigheten utan den dömdes samtycke. Detta sker dels genom att artikel 2 i tilläggsprotokollet utvidgas till att omfatta fall där den dömda, med vetskap om det straffrättsliga förfarandet mot honom eller henne i domslandet, har flytt eller på annat sätt

återvänt till sitt hemland (artikel 1), dels genom att artikel 3.1 i tilläggsprotokollet utvidgas till att omfatta administrativa beslut om utvisning eller avvisning som inte är fattade till följd av påföljden (artikel 2). Även tilläggsprotokollets bestämmelser om skydd enligt den s.k. specialitetsprincipen ändras i vissa avseenden genom ändringsprotokollet.

Ändringsprotokollet öppnades för undertecknande den 22 november 2017 och träder enligt artikel 4 i kraft när samtliga parter i tilläggsprotokollet förklarat sig bundna till ändringsprotokollet. I avvaktan på att ändringsprotokollet träder i kraft kan en part i tilläggsprotokollet enligt artikel 5 förklara att den kommer att tillämpa bestämmelserna i ändringsprotokollet provisoriskt.

Enligt regeringen är samtliga utvidgningar befogade och Sverige bör kunna utnyttja det internationella samarbetets möjligheter fullt ut.

Av det sagda följer att Sverige bör tillträda ändringsprotokollet och förklara att Sverige kommer att tillämpa bestämmelserna i protokollet provisoriskt i förhållande till de andra parter som har avgett en förklaring med samma innebörd. Riksdagens godkännande krävs eftersom protokollet förutsätter lagändringar.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2025. Genom lagen ska den nuvarande internationella verkställighetslagen upphävas. Den upphävda lagen, med undantag för bestämmelserna om tvångsmedel, ska tillämpas på ett ärende om överförande av en frihetsberövande påföljd, ett bötesstraff eller ett beslut om förverkande som har inletts innan den nya lagen om internationell verkställighet i brottmål har trätt i kraft. Bestämmelserna om tvångsmedel i den nya lagen ska dock tillämpas även på ärenden som inletts före ikraftträdandet. Äldre föreskrifter ska gälla i ett ärende om verkställighet i Sverige av ett beslut om förverkande enligt lagen med kompletterande bestämmelser om straffrättsligt samarbete mellan Europeiska unionen och Förenade kungariket som har inletts före ikraftträdandet.

Motionerna

Den dömdes samtycke

I kommittémotion 2024/25:3352 av Gudrun Nordborg m.fl. (V) yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om att regeringen ska återkomma med förslag som innebär att samtycke ska krävas från den dömda för att ett fängelsestraff ska få avtjänas i ett annat land än Sverige i de fall då personen har dömts till utvisning. I kommittémotion 2024/25:3353 av Ulrika Westerlund m.fl. (MP) begärs ett tillkännagivande om att det bör finnas ett generellt krav på samtycke till verkställighet utomlands om den dömda är en svensk medborgare.

Överklagande

I kommittémotion 2024/25:3352 av Gudrun Nordborg m.fl. (V) yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med förslag som innebär att en dömd person ska ha möjlighet att överklaga ett beslut om verkställighet av domen utanför Sverige även om han eller hon tidigare har lämnat samtycke till detta.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar, i likhet med regeringen, att en ökad rörlighet över gränserna och förändring av den internationella brottsligheten med tiden medfört ökade krav på möjligheter till ett effektivt samarbete mellan stater. Överförande av verkställighet av påföljder och förverkande är en viktig del i det samarbetet.

Som regeringen anför bör utgångspunkten när det gäller utdömda fängelsestraff vara att de så långt det är möjligt ska avtjänas i den stat till vilken den dömda har starkast anknytning. Om en utlänning gör sig skyldig till brott måste det finnas goda förutsättningar att om möjligt låta straffet verkställas i utlänningens hemland, något som också kan antas bidra till den dömdes sociala återanpassning. Denna princip avspeglas dock inte fullt ut i den nuvarande lagstiftningen när det gäller överförande av dömda personer som är medborgare i länder utanför Norden och EU. Vidare har lagstiftningen, som tillkom på 70-talet, trots flertalet genomförda ändringar inte setts över som helhet. Som regeringen framhåller är det nuvarande regelverket dessutom både komplicerat och svårtillämpat. Utskottet instämmer därmed i regeringens bedömning att det finns ett behov av en reformerad reglering för att i större utsträckning än i dag kunna överföra verkställigheter till länder utanför Norden och EU.

Utskottet välkomnar därför regeringens förslag till ny lagstiftning om internationell verkställighet i brottmål som syftar till att säkerställa att regelverket om överförande av frihetsberövande påföljder, böter och förverkande till och från stater utanför Norden och EU är effektivt och anpassat till Sveriges internationella åtaganden. Det handlar sammanfattningsvis om att det införs en ny lag om internationell verkställighet i brottmål, att regleringen kan tillämpas utan en internationell överenskommelse om samarbete mellan Sverige och den andra staten, att frågor om överförande av verkställighet som huvudregel ska prövas på myndighetsnivå, att möjligheterna att föra över frihetsberövande påföljder från Sverige utvidgas samt att det införs ett krav på skyndsam handläggning hos Kriminalvården och domstolarna i frågor om överförande av frihetsberövande påföljder.

Sammantaget ställer sig utskottet bakom lagförslagen. Vidare anser utskottet att riksdagen av de skäl som anförs i propositionen bör godkänna Europarådets protokoll den 22 november 2017 om ändring av tilläggsprotokollet till konventionen om överförande av dömda personer och en förklaring om att Sverige kommer att tillämpa bestämmelserna i protokollet

provisoriskt i förhållande till de andra parter som har avgett en förklaring med samma innebörd. Utskottet tillstyrker därmed propositionen.

Utskottet övergår nu till att behandla motionsyrkandena som innehåller förslag om tillkännagivanden till regeringen i frågor om lagstiftningens framtida utformning.

När det gäller förslaget att samtycke inte ska krävas när den dömde har flytt eller utvisats för att verkställigheten av en frihetsberövande dom ska kunna överföras till utlandet konstaterar utskottet att detta i delar redan gäller enligt nuvarande ordning i förhållande till de stater som tillträtt tilläggsprotokollet till överförandekonventionen samt när det gäller flyktfallet även i förhållande till stater som tillträtt Schengenkonventionen. Om en utländsk medborgare begår brott i Sverige och han eller hon ska utvisas ur Sverige efter avtjänat straff är det enligt utskottet rimligt att det, oavsett samtycke, finns en möjlighet att låta straffet verkställas i den dömdes hemland. Därtill står utskottet bakom regeringens bedömning att ett överförande av verkställigheten i de fallen ofta kan antas underlätta den dömdes sociala återanpassning. Att samtycke inte krävs innebär emellertid inte att den dömdes inställning är betydelselös vid prövningen av om ett överförande bör ske. Som regeringen anför ska den dömdes inställning alltid beaktas vid bedömningen av om den dömdes sociala återanpassning underlättas av ett överförande, liksom inom ramen för den helhetsbedömning som vid överförande från Sverige ska göras i varje enskilt fall av om ett överförande är lämpligt. Mot den bakgrunden finns det enligt utskottet inte skäl för riksdagen att göra något sådant tillkännagivande som föreslås i motion 2024/25:3352 (V) yrkande 1. Utskottet avstyrker därför motionsyrkandet.

När det särskilt gäller frågan om överförande av svenska medborgare utan samtycke noterar utskottet, i likhet med regeringen, att det i praktiken torde vara mycket ovanligt och främst träffa situationer där den dömde återvänt till den andra staten. Det är då rimligt att det svenska straffet kan verkställas där om förutsättningarna för det är uppfyllda, oaktat att den dömde är svensk medborgare. Som regeringen påpekar skulle en annan ordning kunna leda till strafffrihet om den dömde har dubbla medborgarskap och den andra staten, i likhet med Sverige, inte utlämnar egna medborgare. Som framgår av propositionen får ett överförande dessutom aldrig ske om det skulle strida mot svensk grundlag eller Sveriges internationella förpliktelser. Utskottet anser sammantaget att det inte finns skäl att ta något initiativ med anledning av motion 2024/25:3353 (MP), som därmed avstyrks.

Vad slutligen gäller frågan om vilka beslut om överförande av verkställighet som ska få överklagas kan utskottet konstatera att den ordning som föreslås i den nya lagen om internationell verkställighet i brottmål och som innebär ett överklagandeförbud om den dömde har samtyckt till ett överförande redan i dag gäller för motsvarande ärenden enligt den europeiska verkställighetslagen. Att det inte finns möjlighet att överklaga vid samtycke ger, som regeringen anför, den dömde en möjlighet att aktivt påskynda verkställigheten av domen. Som regeringen framhåller ska den dömde

tillfrågas om sin inställning till att den frihetsberövande påföljden verkställs i en annan stat och upplysas om innebörden av ett samtycke. Utskottet anser att detta är en tillräckligt rättssäker ordning och avstyrker därmed motion 2024/25:3352 (V) yrkande 2.

Reservationer

1. Den dömdes samtycke, punkt 2 (V)

av Gudrun Nordborg (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:3352 av Gudrun Nordborg m.fl. (V) yrkande 1 och

bifaller delvis motion

2024/25:3353 av Ulrika Westerlund m.fl. (MP).

Ställningstagande

Jag instämmer i regeringens utgångspunkt, att straffet ska avtjänas i det land som den dömden har starkast anknytning till. Det innebär att om den dömden har starkast anknytning till Sverige ska straffet verkställas här. Enligt mig tar dock de nuvarande bestämmelserna om utvisning på grund av brott för lite hänsyn till den dömdes anknytning till Sverige. Fler personer än tidigare har dömts och kommer sannolikt att dömas till utvisning trots att de har en väsentlig anknytning till Sverige. Ytterligare skärpningar av regelverket är på gång. Enligt min mening riskerar det att leda till att personer med stark anknytning till Sverige utvisas på grund av brott. Enligt regeringens förslag kan de därmed tvingas att verkställa sitt straff utomlands trots att de inte samtycker till det.

Jag anser därför att samtycke ska krävas för att fängelsestraff ska få avtjänas i ett annat land än Sverige även i de fall där personen har dömts till utvisning. Regeringen bör återkomma med ett sådant förslag.

2. Den dömdes samtycke, punkt 2 (MP)

av Ulrika Westerlund (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:3353 av Ulrika Westerlund m.fl. (MP) och

bifaller delvis motion

2024/25:3352 av Gudrun Nordborg m.fl. (V) yrkande 1.

Ställningstagande

På det stora hela tror jag att propositionens förslag kan bidra till en smidigare hantering av internationell verkställighet. Jag är däremot mycket kritisk till ambitionen att fler personer, inklusive svenska medborgare, ska kunna överföras för att avtjäna sina straff i andra länder utan att de själva samtycker till det.

Vad gäller svenska medborgare vill jag hänvisa till 2 kap. 7 § regeringsformen, som klargör att ingen svensk medborgare får landsförvisas eller hindras från att resa in i riket. Jag ställer mig därmed frågande till hur regeringens förslag kommer att kunna genomföras utifrån grundlagens bestämmelser. Den yttersta risken med att verkställighet ska kunna överföras utan den dömdes samtycke är att det svenska medborgarskapet urholkas. Tidigare har svensk lagstiftning varit tydlig med att svenska medborgare i princip inte kan utlämnas eller överföras till andra länder, vilket har varit en grundläggande del av rättssäkerheten och statens ansvar gentemot sina egna medborgare. Dessutom innebär det svenska medborgarskapet ofta en stark anknytning till Sverige. Medborgarskapet bör anses vara det yttersta skyddet för en människas fri- och rättigheter, även för personer som begår brott.

Mot denna bakgrund motsätter jag mig att domar mot svenska medborgare ska kunna verkställas i andra länder utan de dömdas samtycke.

3. Överklagande, punkt 3 (V)

av Gudrun Nordborg (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:3352 av Gudrun Nordborg m.fl. (V) yrkande 2.

Ställningstagande

Jag anser att det inte kan uteslutas att en dömd person lämnar samtycke om verkställighet i utlandet utan att vara fullt medveten om följderna. Det kan också uppstå situationer då den dömda efter Kriminalvårdens beslut får kännedom om nya omständigheter som påverkar ställningstagandet. Det är också av central betydelse att ett samtycke kan återkallas under hela processen. Jag menar vidare att det är olämpligt att den dömda genom att samtycka ska behöva avstå från den grundläggande rättigheten att kunna överklaga och ha tillgång till domstolsprövning i gränsöverskridande situationer. Regeringen

bör därför återkomma med förslag som innebär att en dömd person ska ha möjlighet att överklaga beslut om verkställighet utanför Sverige trots att han eller hon tidigare har lämnat sitt samtycke.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2024/25:104 Internationell verkställighet i brottmål:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag (2025:000) om internationell verkställighet i brottmål.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i rättegångsbalken.
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i brottsbalken.
4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1994:569) om Sveriges samarbete med de internationella tribunalerna för brott mot internationell humanitär rätt.
5. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1998:620) om belastningsregister.
6. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål.
7. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2002:329) om samarbete med Internationella brottmålsdomstolen.
8. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2005:500) om erkännande och verkställighet av frysningsbeslut i vissa fall.
9. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2006:615) om samarbete med Specialdomstolen för Sierra Leone.
10. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2015:96) om erkännande och verkställighet av frihetsberövande påföljder inom Europeiska unionen.
11. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2017:496) om internationellt polisiärt samarbete.
12. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2021:709) med kompletterande bestämmelser om straffrättsligt samarbete mellan Europeiska unionen och Förenade kungariket.
13. Riksdagen godkänner Europarådets protokoll den 22 november 2017 om ändring av tilläggsprotokollet till konventionen den 21 mars 1983 om överförande av dömda personer (ETS 222) (avsnitt 16).
14. Riksdagen godkänner en förklaring enligt artikel 5 i protokollet om ändring av tilläggsprotokollet till konventionen om överförande av dömda personer med innebörden att Sverige kommer att tillämpa bestämmelserna i protokollet provisoriskt i förhållande till de andra parter som har avgett en förklaring med samma innebörd (avsnitt 16).

Följdmotionerna

2024/25:3352 av Gudrun Nordborg m.fl. (V):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag som innebär att samtycke från den dömda ska krävas för att fängelsestraff ska få avtjänas i ett annat land än Sverige även i de fall där personen har dömts till utvisning, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag som innebär att den dömda ska ha möjlighet att överklaga beslut om verkställighet utanför Sverige även om han eller hon tidigare har lämnat samtycke, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2024/25:3353 av Ulrika Westerlund m.fl. (MP):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det bör finnas ett generellt krav på samtycke om den dömda är svensk medborgare och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag (2025:000) om internationell verkställighet i brottmål

Härigenom föreskrivs följande.

1 kap. Allmänna bestämmelser

Lagens innehåll och tillämplighet

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om internationellt samarbete om verkställighet av frihetsberövande påföljder, bötesstraff och beslut om förverkande. Bestämmelserna avser

- verkställighet i en annan stat av en svensk dom på frihetsberövande påföljd (2 kap.),
- verkställighet i Sverige av en utländsk dom på frihetsberövande påföljd (3 kap.),
- verkställighet i en annan stat av ett svenskt bötesstraff eller beslut om förverkande (4 kap.),
- verkställighet i Sverige av ett utländskt bötesstraff eller beslut om förverkande (5 kap.),
- särskilda bestämmelser om verkställighet i Sverige enligt brottmålsdomskonventionen (6 kap.), och
- övriga bestämmelser (7 kap.).

2 § Denna lag gäller inte om någon av följande lagar är tillämplig:

1. lagen (1963:193) om samarbete med Danmark, Finland, Island och Norge angående verkställighet av straff m.m., eller
2. lagen (2015:96) om erkännande och verkställighet av frihetsberövande påföljder inom Europeiska unionen.

I lagen (2009:1427) om erkännande och verkställighet av bötesstraff inom Europeiska unionen finns bestämmelser om verkställighet av bötesstraff i vissa fall.

Bestämmelser om verkställighet av beslut om förverkande i vissa fall finns i

1. lagen (2011:423) om erkännande och verkställighet av beslut om förverkande i vissa fall, och
2. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1805 av den 14 november 2018 om ömsesidigt erkännande av beslut om frysning och beslut om förverkande och den tillhörande lagen (2020:968) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om ömsesidigt erkännande av beslut om frysning och beslut om förverkande.

3 § I fråga om verkställighet av beslut om förverkande i förhållande till Förenade kungariket kompletterar följande bestämmelser i lagen avdelning XI (artiklarna 656–689) i del 3 om brottsbekämpning och

straffrättsligt samarbete i avtalet om handel och samarbete mellan Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen, å ena sidan, och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland, å andra sidan:

- 4 kap. 2 §, 3 § första stycket 2 och andra stycket, 4 §, 5 § första stycket och 7 § första stycket,
- 5 kap. 4 § tredje stycket, 6 § första stycket, 8 § första stycket 2, 11 § första, tredje och fjärde styckena, 13 § och 14 § tredje stycket, och
- 7 kap. 9 §.

Uttryck i lagen

4 § I denna lag avses med

1. *svensk dom på frihetsberövande påföljd*: en av svensk domstol meddelad lagakraftvunnen dom, eller ett av svensk domstol meddelat lagakraftvunnet beslut, som avser fängelse eller överlämnande till rättspsykiatrisk vård,

2. *svenskt bötesstraff*: en av svensk domstol meddelad lagakraftvunnen dom, eller ett av svensk myndighet utfärdat och godkänt strafföreläggande eller föreläggande av ordningsbot, som avser böter enligt 25 kap. brottsbalken,

3. *svenskt beslut om förverkande*: ett av svensk domstol meddelat lagakraftvunnet beslut, eller ett av svensk myndighet utfärdat och godkänt strafföreläggande eller föreläggande av ordningsbot, om förverkande

a) som avser

– vinster från ett brott, eller

– egendom som någon har tagit emot som ersättning för kostnader i samband med ett brott eller värdet av den mottagna ersättningen,

b) som avser egendom

– som har använts eller varit avsedd att användas som hjälpmedel vid brott,

– som har framställts genom brott,

– vars användande utgör brott,

– som någon har tagit befattning med på ett sätt som utgör brott, eller

– som på annat liknande sätt har varit föremål för brott, eller

c) som meddelats med stöd av 36 kap. 5 eller 6 § brottsbalken,

4. *utländsk dom på frihetsberövande påföljd*: ett lagakraftvunnet avgörande som efter ett straffrättsligt förfarande har meddelats av en domstol i en annan stat och som avser fängelse eller någon annan frihetsberövande åtgärd under en begränsad eller obegränsad tid på grund av en gärning som är straffbar i den staten,

5. *utländskt bötesstraff*: ett lagakraftvunnet avgörande som efter ett straffrättsligt förfarande har meddelats av en domstol i en annan stat och som avser en skyldighet för en fysisk person att betala ett penningbelopp på grund av en gärning som är straffbar i den staten,

6. *utländskt beslut om förverkande*: ett lagakraftvunnet avgörande som efter ett straffrättsligt förfarande har meddelats av en domstol i en annan stat och som avser ett slutligt berövande av egendom när domstolen

a) förklarat att egendomen har utgjort

– vinster från ett brott, eller

– ersättning för kostnader i samband med ett brott eller värdet av den mottagna ersättningen,

- b) förklarat att förverkandet avser egendom
 - som har använts eller varit avsedd att användas som hjälpmedel vid brott,
 - som har framställts genom brott,
 - vars användande utgör brott,
 - som någon har tagit befattning med på ett sätt som utgör brott, eller
 - som på annat liknande sätt har varit föremål för brott, eller
- c) förklarat att egendomen härrör från brottslig verksamhet enligt regler som motsvarar bestämmelserna i 36 kap. 5 eller 6 § brottsbalken,

7. utländsk utevarodom: ett avgörande enligt 4, 5 eller 6 som inte behöver ha fått laga kraft, när avgörandet har meddelats efter talan av annan än den dömde eller den som beslutet om förverkande gäller och utan att han eller hon varit personligen närvarande vid förhandling i saken inför domstol.

Avgöranden som har meddelats av en domstol i en annan stat enligt första stycket 5 och 6 a och b ska likställas med avgöranden som i den staten meddelats av en myndighet efter ett straffrättsligt förfarande, i den utsträckning det har avtalats i en internationell överenskommelse som är bindande för Sverige. Detsamma gäller sådana avgöranden som har meddelats efter ett förfarande som i den internationella överenskommelsen likställs med ett straffrättsligt förfarande.

Föreskrifter om tillämpningen av denna lag

5 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela närmare föreskrifter om tillämpningen av denna lag.

2 kap. Verkställighet i en annan stat av en svensk dom på frihetsberövande påföljd

Förutsättningar för verkställighet i en annan stat

1 § För att en svensk dom på frihetsberövande påföljd ska få verkställas i en annan stat krävs att

1. den dömde
 - a) befinner sig i Sverige eller den andra staten,
 - b) är medborgare eller bosatt i den andra staten, och
 - c) har samtyckt till att verkställigheten överförs,
2. den dömdes sociala återanpassning underlättas av att verkställigheten överförs,
3. den andra staten har medgett att verkställigheten överförs, och
4. det i övrigt är lämpligt.

2 § Den dömdes samtycke enligt 1 § 1 c krävs inte om

1. den dömde
 - a) har flytt till den andra staten för att undandra sig verkställighet av påföljden,
 - b) har återvänt till den andra staten med vetskap om påföljden eller det straffrättsliga förfarandet mot honom eller henne, eller

c) efter att påföljden verkställts kommer att avvisas eller utvisas till den andra staten till följd av ett lagakraftvunnet beslut enligt 8 kap. 2, 3 eller 6 § eller 8 a kap. utlänningslagen (2005:716), eller

2. det har avtalats i en internationell överenskommelse som gäller mellan Sverige och den andra staten.

Framställning om verkställighet

3 § En framställning om verkställighet i en annan stat av en svensk dom på frihetsberövande påföljd görs av Kriminalvården.

Framställningen ska överlämnas till Regeringskansliet. Framställningen får också skickas direkt till behörig myndighet i den andra staten om detta har avtalats i en internationell överenskommelse som gäller mellan Sverige och den andra staten eller om den staten annars tillåter det.

Kriminalvårdens prövning och beslut

4 § Efter svar på en framställning enligt 3 § ska Kriminalvården, om inte något annat följer av 7 kap. 3 §, pröva om domen ska sändas över till den andra staten för att verkställas där.

En prövning enligt första stycket ska också göras om en annan stat lämnar en framställning till Sverige om att en svensk dom på frihetsberövande påföljd ska sändas över till den staten för verkställighet.

5 § Kriminalvården ska, innan beslut fattas enligt 4 §, fråga den dömden om hans eller hennes inställning till att verkställigheten överförs till den andra staten.

Om den dömden befinner sig i den andra staten och samtycker till överförande av verkställigheten inte krävs enligt 2 § gäller i stället att han eller hon om möjligt ska tillfrågas om sin inställning till att verkställigheten överförs.

Den dömden ska upplysas om innebörden av att ett samtycke lämnas.

Tvångsmedel

6 § Om den dömden befinner sig i den andra staten får Kriminalvården, i avvaktan på den statens beslut om att den svenska domen på frihetsberövande påföljd får verkställas där, begära att den staten anhåller den dömden eller vidtar någon annan åtgärd för att säkerställa att han eller hon stannar kvar på dess territorium.

Upphävande av beslut

7 § Kriminalvården får upphäva ett beslut om att sända över en dom enligt 4 § fram till dess verkställigheten av domen påbörjas i den andra staten.

8 § Kriminalvården ska genast upphäva ett beslut om att sända över en dom enligt 4 § om påföljden inte längre får verkställas i Sverige. Ett sådant beslut om upphävande ska fattas även om verkställigheten har påbörjats i den andra staten.

Verkställighet i Sverige

9 § Om en framställning om verkställighet har gjorts enligt 3 §, får verkställighet av den påföljd som avses i domen inte påbörjas i Sverige. Om verkställigheten pågår när framställningen görs, får verkställigheten fortsätta här till dess den dömde transporteras till den andra staten enligt 10 §.

Om den dömde, efter det att en framställning om verkställighet har gjorts, häktas i ett annat mål, tillämpas 8 § strafftidslagen (2018:1251).

Om Kriminalvården enligt 7 § har upphävt ett beslut om att sända över en dom till en annan stat för att verkställas där, får verkställighet av påföljden fortsätta eller påbörjas i Sverige. Detsamma gäller om Kriminalvården har återkallat en framställning eller om den andra staten har avslagit framställningen eller underrättat Kriminalvården om att verkställigheten av andra skäl inte kan ske där.

Överförande och transport av den dömde

10 § Om den dömde befinner sig i Sverige när beslutet enligt 4 § får laga kraft ska han eller hon så snart som möjligt överföras till den andra staten.

Kriminalvården ska se till att den dömde transporteras till den stat där påföljden ska verkställas. Vid en sådan transport tillämpas följande bestämmelser i häkteslagen (2010:611):

- 4 kap. 4 § om kroppsvisitation,
- 4 kap. 10 § första stycket om användning av fängsel, och
- 8 kap. 2 a § om möjligheten att i vissa fall begära hjälp av Polismyndigheten.

Om det är nödvändigt för att transporten ska kunna genomföras, får Polismyndigheten hålla den dömde i förvar, dock längst under 96 timmar.

Specialitetsprincipen

11 § Om den dömde befinner sig i Sverige och inte har samtyckt till att verkställigheten överförs, ska det i beslutet enligt 4 § ställas upp villkor om att den dömde i den andra staten inte utan tillstånd enligt 12 § får åtalas, dömas eller berövas sin frihet för något annat brott som begicks före överförandet än det brott för vilket personen överförts.

I beslutet ska det upplysas om att den dömde får åtalas, dömas eller berövas sin frihet trots villkoren enligt första stycket, om den dömde

1. efter det att han eller hon blivit frigiven haft möjlighet att lämna den andra staten, men inte gjort det inom en sammanhängande tid av 45 dagar eller den kortare tid som har avtalats i en internationell överenskommelse som gäller mellan Sverige och den andra staten, eller

2. återvänt till den andra staten efter att ha lämnat den.

Den dömde får inte överföras enligt 10 § innan den andra staten utfäst sig att följa villkoren enligt första stycket. Någon utfästelse krävs inte om villkoren har avtalats i en internationell överenskommelse som gäller mellan Sverige och den andra staten.

12 § Regeringen ger tillstånd till en annan stat att i fall som avses i 11 § åtala, döma eller på annat sätt beröva den dömde friheten för något annat brott som begåtts före överförandet än det brott för vilket han eller hon

överförs. Tillstånd får endast lämnas om den dömden kunnat utlämnas för brottet enligt lagen (1957:668) om utlämning för brott, eller om hinder mot det endast funnits på grund av straffets längd.

För handläggningen av den andra statens framställning gäller i tillämpliga delar 14–18 §§ lagen om utlämning för brott. Regeringen får inte lämna tillstånd om Högsta domstolen anser att det finns hinder.

3 kap. Verkställighet i Sverige av en utländsk dom på frihetsberövande påföljd

Förutsättningar för verkställighet i Sverige

1 § För att en utländsk dom på frihetsberövande påföljd ska få verkställas i Sverige krävs att

1. den dömden
 - a) befinner sig i den andra staten eller i Sverige,
 - b) är svensk medborgare eller bosatt i Sverige, och
 - c) har samtyckt till att verkställigheten överförs,
2. den dömdes sociala återanpassning underlättas av att verkställigheten överförs, och
3. den andra staten har medgett att verkställigheten överförs.

2 § Den dömdes samtycke enligt 1 § 1 c krävs inte om den dömden

1. har flytt till Sverige för att undandra sig verkställighet av påföljden,
2. har återvänt till Sverige med vetskap om påföljden eller det straffrättsliga förfarandet mot honom eller henne, eller
3. efter att påföljden verkställts kan komma att avvisas eller utvisas från den andra staten till följd av
 - a) ett beslut i domen eller ett beslut som fattats med anledning av domen, eller
 - b) ett annat beslut.

Första stycket gäller endast om den andra staten enligt en internationell överenskommelse som gäller mellan den staten och Sverige åtagit sig att verkställa en svensk dom på frihetsberövande påföljd i motsvarande fall.

3 § Om en annan stat begär en utländsk dom på frihetsberövande påföljd verkställd i Sverige enligt den europeiska konventionen den 28 maj 1970 om brottmålsdoms internationella rättsverkningar (brottmålsdomskonventionen) och den staten har tillrätt den konventionen, krävs för att påföljden ska få verkställas här att den dömden befinner sig i den andra staten eller i Sverige och att

1. den dömden är bosatt i Sverige,
2. den dömdes sociala återanpassning underlättas av att verkställigheten överförs, eller
3. påföljden kan verkställas i samband med verkställighet av en svensk dom på frihetsberövande påföljd.

Hinder mot verkställighet

4 § Om inte något annat följer av en internationell överenskommelse som är bindande för Sverige får en utländsk dom på frihetsberövande påföljd inte verkställas i Sverige om

1. mindre än sex månader av frihetsberövandet återstod att avtjäna vid tidpunkten då framställningen om verkställighet togs emot,

2. den gärning som påföljden avser inte motsvarar brott enligt svensk lag,

3. det för samma gärning som påföljden avser har meddelats en dom i Sverige,

4. det för samma gärning som påföljden avser har meddelats en dom av någon annan domstol än svensk domstol, domen har fått laga kraft och hinder mot lagföring för gärningen till följd av domen skulle ha funnits enligt 2 kap. 9 § brottsbalken,

5. det inte finns hinder mot lagföring för gärningen enligt 2 kap. 9 § brottsbalken, och

a) den gärning som påföljden avser omfattas av i Sverige pågående förundersökning, väckt åtal, utfärdat strafföreläggande eller föreläggande av ordningsbot, eller

b) det har meddelats beslut om att åtal för gärningen inte ska väckas eller fullföljas,

6. den dömden vid tidpunkten för gärningen inte fyllt femton år,

7. verkställighet i Sverige inte skulle vara förenlig med bestämmelser om immunitet,

8. påföljden omfattar en åtgärd som innebär rättspsykiatrisk vård eller hälso- och sjukvård eller någon annan frihetsberövande åtgärd som inte kan verkställas i Sverige,

9. den andra staten inte har lämnat Sverige tillstånd till att åtala, döma eller på annat sätt beröva den dömden friheten för en annan gärning än den som avses i domen och som begicks innan framställningen lämnades,

10. ett bifall till framställningen skulle kränka Sveriges suveränitet, medföra fara för Sveriges säkerhet eller strida mot svenska allmänna rättsprinciper eller andra väsentliga intressen, eller

11. gärningen som påföljden avser utgör ett politiskt eller militärt brott.

5 § Om det med hänsyn till den dömdes personliga förhållanden och omständigheterna i övrigt finns särskilda skäl, får en utländsk dom på frihetsberövande påföljd verkställas i Sverige trots att det finns hinder enligt 4 §.

Framställning om verkställighet

6 § En framställning om att en utländsk dom på frihetsberövande påföljd ska verkställas i Sverige enligt denna lag får göras av en behörig myndighet i den andra staten.

Framställningen ska innehålla

- domen och den lag som domen grundar sig på,
- intyg om att domen är verkställbar,
- uppgift om den dömdes inställning till att verkställigheten överförs, och

– de övriga uppgifter eller handlingar som är av betydelse för om verkställigheten ska överföras till Sverige och den fortsatta verkställigheten här.

Om det i den andra staten beslutats att den dömda ska avvisas eller utvisas efter att påföljden verkställts, ska framställningen även innehålla det beslutet.

7 § En framställning enligt 6 § ska vara skriftlig och lämnas genom post, bud eller telefax eller, efter överenskommelse i det enskilda fallet, på annat sätt.

Om inte något annat följer av en internationell överenskommelse som är bindande för Sverige ska framställningen och bifogade handlingar vara skrivna på svenska, danska, norska eller engelska eller åtföljas av en översättning till något av dessa språk.

Framställningen ska ges in till Regeringskansliet som lämnar den vidare till Kriminalvården, om inte framställningen ska prövas av regeringen enligt 7 kap. 4 §. Om det har avtalats i en internationell överenskommelse som är bindande för Sverige får framställningen ges in direkt till Kriminalvården.

Brister i framställningen

8 § Om en framställning enligt 6 § till form eller innehåll är så bristfällig att den inte utan väsentlig olägenhet kan läggas till grund för prövning av frågan om verkställighet, ska Kriminalvården ge den behöriga myndigheten i den andra staten möjlighet att inom en viss tid komma in med en komplettering.

Om bristerna kvarstår efter den tid som angetts, får Kriminalvården avslå framställningen.

Prövning och beslut

9 § Kriminalvården prövar om en utländsk dom på frihetsberövande påföljd ska verkställas i Sverige enligt denna lag, om inte något annat följer av 6 kap. 1 § eller 7 kap. 4 §.

Om den utländska domen avser flera brott och det enligt 4 § finns hinder mot verkställighet för något eller några av brotten, får domen verkställas i Sverige i fråga om resterande brott. Det gäller endast om det framgår av domen eller på annat sätt vilken del av påföljden som avser den resterande brottsligheten.

10 § Ett beslut enligt 9 § om att en utländsk dom på frihetsberövande påföljd ska verkställas i Sverige ska innehålla uppgift om

1. vilken påföljd som ska verkställas i Sverige och dess längd samt, i förekommande fall, att anpassning har skett med stöd av 11 § första stycket 1, eller

2. ifall domen enligt 11 § första stycket 2 ska överlämnas för att en ny påföljd ska bestämmas.

Anpassning av påföljden

11 § Om den frihetsberövande påföljden i den utländska domen behöver anpassas för att kunna verkställas i Sverige, ska Kriminalvården

1. besluta i fråga om påföljdens art eller längd, eller
2. överlämna åt Åklagarmyndigheten att ansöka hos rätten om att en ny påföljd ska bestämmas.

En frihetsberövande påföljd får, med hänsyn till dess art, endast anpassas till fängelse eller överlämnande till rättspsykiatrisk vård.

En frihetsberövande påföljd som har anpassats får inte bli strängare än den ursprungliga frihetsberövande påföljden.

12 § Beslut om anpassning av påföljdens art enligt 11 § första stycket 1 får meddelas endast om anpassningen är av enklare slag.

Beslut om anpassning av påföljdens längd enligt 11 § första stycket 1 får meddelas endast om påföljden är begränsad i tiden, ska verkställas i Sverige som fängelse och dess längd överstiger arton år. I sådana fall ska påföljdens längd bestämmas till arton år.

13 § I fall som avses i 11 § första stycket 2 ska rätten bestämma en ny påföljd som så nära som möjligt motsvarar påföljden i den utländska domen, avseende såväl dess art som dess längd. Rätten får bestämma ett lindrigare straff än vad som är föreskrivet för brottet eller brotten. Vid bestämmandet av en ny påföljd ska rätten inte pröva om den dömde har begått den aktuella gärningen.

För rättens handläggning tillämpas rättegångsbalkens bestämmelser om rättegången i brottmål, om inte något annat följer av denna lag. Rätten avgör saken genom dom.

Tvångsmedel

14 § En dömd person som befinner sig i Sverige får på begäran av en behörig myndighet i den andra staten häktas om det finns risk för att han eller hon avviker eller på annat sätt undandrar sig verkställighet i Sverige enligt denna lag. Häktning får även ske om det är fråga om en utländsk utevarodoms som har begärts eller kommer att begäras verkställd i Sverige enligt brottmålsdomskonventionen och det finns risk för att den dömde genom att undanröja bevis eller på annat sätt försvårar sakens utredning.

Den som inte har fyllt femton år får inte häktas. Den som inte har fyllt arton år får häktas endast om det finns synnerliga skäl.

Om det finns skäl att häkta någon enligt första stycket får han eller hon anhållas i avvaktan på rättens prövning av häktningsfrågan. Om det är tillräckligt att den dömde meddelas reseförbud eller föreläggs anmälningsskyldighet, ska en sådan åtgärd beslutas i stället för anhållande eller häktning. I fall som avses i 24 kap. 4 § rättegångsbalken ska övervakning ersätta häktning.

15 § När den dömde har gripits, anhållits, häktats, meddelats reseförbud eller föreskrivits anmälningsskyldighet tillämpas de regler som gäller vid motsvarande åtgärd enligt rättegångsbalken, om inte något annat följer av denna lag. Det som sågs om offentlig försvarare i rättegångsbalken ska

tillämpas i fråga om offentligt biträde. Det som sägs i rättegångsbalken om tid för väckande av åtal ska inte tillämpas.

16 § Beslut om tvångsmedel enligt 14 § får meddelas såväl före som efter det att en framställning enligt 6 § har lämnats eller efter Kriminalvårdens beslut enligt 9 §.

Beslut om tvångsmedel enligt 14 § gäller till dess att den utländska påföljden har börjat verkställas i Sverige, om inte beslutet upphävs dessförinnan.

17 § Åklagare eller rätten ska häva ett beslut om tvångsmedel enligt 14 §

1. om inte en framställning enligt 6 § lämnas inom 40 dagar, eller den kortare tid som har avtalats i en internationell överenskommelse som gäller mellan Sverige och den andra staten, från det att den dömde anhölls, häktades eller någon annan åtgärd enligt 14 § beslutades, eller

2. om ett fortsatt frihetsberövande skulle vara oskäligt med hänsyn till den tid som frihetsberövandet pågått och den påföljd som dömts ut.

18 § Vid bestämmande av en ny påföljd enligt 13 § får 24 och 25 kap. rättegångsbalken tillämpas.

Den som inte har fyllt femton år får inte häktas. Den som inte har fyllt arton år får häktas endast om det finns synnerliga skäl.

Transport av den dömde

19 § Kriminalvården ska ansvara för transport av den dömde i Sverige. Vid en sådan transport tillämpas följande bestämmelser i häkteslagen (2010:611):

- 4 kap. 4 § om kroppsvisitation,
- 4 kap. 10 § första stycket om användning av fängsel, och
- 8 kap. 2 a § om möjligheten att i vissa fall begära hjälp av Polismyndigheten.

Verkställigheten i Sverige

20 § Verkställighet i Sverige ska ske i enlighet med vad som gäller enligt svenska regler vid verkställighet av fängelse eller överlämnande till rättspsykiatrisk vård.

Verkställighet får ske även om påföljden är strängare än vad som enligt svensk lag hade kunnat följa på brottet eller brotten.

Upphävande av beslut om verkställighet

21 § Ett beslut om att en utländsk dom på frihetsberövande påföljd ska verkställas i Sverige ska upphävas om

1. den andra staten har återkallat framställningen om verkställighet och verkställigheten ännu inte har påbörjats i Sverige,

2. den andra staten har meddelat

a) den dömde nåd eller amnesti, eller

b) ett annat beslut som enligt lagen i den staten medför att påföljden inte längre får verkställas, eller

3. en ny påföljd inte har kunnat bestämmas enligt 13 §.

Beslut om upphävande av verkställighet enligt första stycket 1 och 2 meddelas av Kriminalvården. I fall som avses i första stycket 3 beslutar rätten om upphävande. Om beslutet om verkställighet har upphävts enligt första stycket 2, ska en påbörjad verkställighet upphöra.

Första stycket 2 och andra stycket tillämpas även när en ny påföljd har bestämts genom dom i mål enligt 6 kap. 4 §.

Specialitetsprincipen

22 § En dömd person som överförs till Sverige enligt denna lag får inte här åtalas, dömas eller berövas sin frihet för något annat brott som begicks före överförandet än det brott för vilket personen överförs.

Första stycket gäller inte om

1. den dömd har samtyckt till att verkställigheten överförs till Sverige,
2. den dömd efter det att han eller hon blivit frigiven

a) har haft möjlighet att lämna Sverige, men inte gjort det inom en sammanhängande tid av 45 dagar eller den kortare tid som har avtalats i en internationell överenskommelse som gäller mellan Sverige och den andra staten, eller

b) har återvänt hit efter att först ha lämnat Sverige, eller

3. den andra staten har lämnat sitt tillstånd till åtgärden.

Trots första stycket får åtgärder vidtas för att verkställa beslut om den dömdes avvisning eller utvisning eller för att avbryta preskription enligt 35 kap. 2 § brottsbalken.

4 kap. Verkställighet i en annan stat av ett svenskt bötesstraff eller beslut om förverkande

Förutsättningar för verkställighet i en annan stat

1 § För att ett svenskt bötesstraff eller beslut om förverkande ska få verkställas i en annan stat krävs att ett överförande kan antas ge fördelar vid verkställigheten.

Kronofogdemyndighetens prövning och beslut

2 § Kronofogdemyndigheten prövar om ett svenskt beslut om bötesstraff eller förverkande ska sändas över till en annan stat för att verkställas där.

En begäran om verkställighet enligt första stycket ska överlämnas till Regeringskansliet. Begäran får också skickas direkt till behörig myndighet i den andra staten om detta har avtalats i en internationell överenskommelse som gäller mellan Sverige och den andra staten eller om den staten annars tillåter det.

Förbud mot förvandling

3 § Kronofogdemyndigheten ska i en begäran om verkställighet enligt 2 § andra stycket ange att

1. bötesstraffet inte får förvandlas till fängelse eller annan påföljd i den andra staten, eller

2. verkställigheten i den andra staten av beslutet om förverkande inte får ske genom frihetsberövande eller någon annan åtgärd som ersätter förverkandet.

Om beslutet om förverkande avser viss egendom, ska Kronofogdemyndigheten också ange att verkställigheten inte får ske genom betalning eller genom ett belopp som motsvarar egendomens värde.

Upphävande av beslut

4 § Kronofogdemyndigheten ska genast upphäva ett beslut om att sända över ett beslut om bötesstraff eller förverkande enligt 2 § om straffet eller beslutet inte längre får verkställas i Sverige.

Kronofogdemyndigheten får även i andra fall upphäva ett beslut enligt 2 §.

Fortsatt verkställighet i Sverige

5 § Om inte något annat följer av en internationell överenskommelse som är bindande för Sverige får verkställighet av ett svenskt beslut om förverkande ske här, även om beslutet har sänts över till en annan stat enligt 2 §. Kronofogdemyndigheten ska bevaka att det sammanlagda värdet av det som verkställs inte överstiger det belopp som anges i beslutet.

Verkställighet av ett svenskt bötesstraff får inte ske i Sverige om beslutet om straff har sänts över till en annan stat enligt 2 §.

6 § Verkställighet av ett svenskt bötesstraff får fortsätta i Sverige om Kronofogdemyndigheten enligt 4 § har upphävt beslutet om att sända över beslutet om straff. Detsamma gäller om den andra staten har meddelat att straffet helt eller delvis inte har verkställts eller inte kommer att kunna verkställas i den staten.

Första stycket gäller också ett svenskt beslut om förverkande, om verkställighet i Sverige inte har fått ske efter att beslutet sänts över till en annan stat.

Verkställighet i flera andra stater

7 § Ett svenskt beslut om förverkande får sändas över till flera stater samtidigt för att verkställas där. Kronofogdemyndigheten ska bevaka att det sammanlagda värdet av det som verkställs inte överstiger det belopp som anges i beslutet.

Ett svenskt beslut om bötesstraff får inte sändas över till mer än en stat samtidigt.

5 kap. Verkställighet i Sverige av ett utländskt bötesstraff eller beslut om förverkande

Förutsättningar för verkställighet i Sverige

1 § För att ett utländskt bötesstraff eller beslut om förverkande ska få verkställas i Sverige krävs att ett överförande kan antas ge fördelar vid verkställigheten.

Hinder mot verkställighet

2 § Om inte något annat följer av en internationell överenskommelse som är bindande för Sverige får ett utländskt bötesstraff eller beslut om förverkande inte verkställas i Sverige om

1. den gärning som ligger till grund för bötesstraffet eller beslutet om förverkande inte motsvarar brott enligt svensk lag,

2. det för samma gärning som ligger till grund för bötesstraffet eller beslutet om förverkande har meddelats en dom eller ett beslut i Sverige,

3. det för samma gärning som ligger till grund för bötesstraffet eller beslutet om förverkande har meddelats en dom eller ett beslut av någon annan domstol än svensk domstol, den domen eller det beslutet har fått laga kraft och hinder mot lagföring för gärningen till följd av avgörandet skulle ha funnits enligt 2 kap. 9 § brottsbalken,

4. det inte finns hinder mot lagföring för gärningen enligt 2 kap. 9 § brottsbalken, och

a) den gärning som ligger till grund för bötesstraffet eller beslutet om förverkande omfattas av i Sverige pågående förundersökning, väckt åtal, utfärdat strafföreläggande eller föreläggande av ordningsbot, eller

b) det har meddelats beslut om att åtal för gärningen inte ska väckas eller fullföljas,

5. när det gäller bötesstraff, den dömde vid tidpunkten för gärningen inte fyllt femton år,

6. en tillämpning av 35 kap. 7 § eller 36 kap. 31 § brottsbalken skulle innebära att bötesstraffet preskriberats eller beslutet om förverkande förfallit,

7. verkställighet i Sverige inte skulle vara förenlig med bestämmelser om immunitet,

8. ett bifall till framställningen skulle kränka Sveriges suveränitet, medföra fara för Sveriges säkerhet eller strida mot svenska allmänna rättsprinciper eller andra väsentliga intressen, eller

9. gärningen som ligger till grund för bötesstraffet eller beslutet om förverkande utgör ett politiskt eller militärt brott.

För ett utländskt beslut om förverkande enligt 1 kap. 4 § första stycket 6 c gäller utöver vad som anges i första stycket att beslutet inte får verkställas i Sverige om

1. beslutet gäller någon annan än de personer som anges i 36 kap. 7 och 13 §§ brottsbalken, eller

2. det är uppenbart oskäligt.

Vid tillämpning av första stycket 6 ska en i den andra staten vidtagen åtgärd, som enligt lagen i den staten medför att tiden för bortfallande av bötesstraffet eller beslutet om förverkande skjuts upp, ha samma verkan i Sverige.

Framställning om verkställighet

3 § En framställning om att ett utländskt bötesstraff eller beslut om förverkande ska verkställas i Sverige enligt denna lag får göras av en behörig myndighet i den andra staten.

Framställningen ska innehålla

- avgörandet och den lag som avgörandet grundar sig på,
- intyg om att avgörandet är verkställbart,

- uppgift om den egendom som kan tas i anspråk för verkställighet eller det belopp som framställningen avser, och
- upplysningar om egendomens anknytning till den beslutet gäller och, i förekommande fall, vilka intressen andra kan ha i egendomen.

4 § En framställning enligt 3 § ska vara skriftlig och lämnas genom post, bud eller telefax eller, efter överenskommelse i det enskilda fallet, på annat sätt.

Om inte något annat följer av en internationell överenskommelse som är bindande för Sverige ska framställningen och bifogade handlingar vara skrivna på svenska, danska, norska eller engelska eller åtföljas av en översättning till något av dessa språk.

Framställningen ska ges in till Regeringskansliet som lämnar den vidare till Kronofogdemyndigheten, om inte framställningen ska prövas av regeringen enligt 7 kap. 4 §. Om det har avtalats i en internationell överenskommelse som är bindande för Sverige får framställningen ges in direkt till Kronofogdemyndigheten.

Brister i framställningen

5 § Om en framställning enligt 3 § till form eller innehåll är så bristfällig att den inte utan väsentlig olägenhet kan läggas till grund för prövning av frågan om verkställighet, ska Kronofogdemyndigheten ge den behöriga myndigheten i den andra staten möjlighet att inom en viss tid komma in med en komplettering.

Om bristerna kvarstår efter den tid som angetts, får Kronofogdemyndigheten avslå framställningen.

Prövning och beslut

6 § Kronofogdemyndigheten prövar om ett utländskt bötesstraff eller beslut om förverkande ska verkställas i Sverige enligt denna lag, om inte något annat följer av 7 §, 6 kap. 1 § eller 7 kap. 4 §.

Om bötesstraffet eller beslutet om förverkande avser flera brott och det enligt 2 § finns hinder mot verkställighet för något eller några av brotten, får det utländska avgörandet verkställas i Sverige i fråga om resterande brott. Det gäller endast om det framgår av straffet eller beslutet eller på annat sätt vilken del av avgörandet som avser den resterande brottsligheten.

7 § Kronofogdemyndigheten ska ansöka om rättens prövning av om ett utländskt beslut om förverkande enligt 1 kap. 4 § första stycket 6 c ska verkställas i Sverige enligt denna lag, om inte något annat följer av 6 kap. 1 § eller 7 kap. 4 §.

Kronofogdemyndigheten får innan ansökan getts in till rätten enligt första stycket besluta att en framställning om verkställighet i Sverige ska avslås med stöd av 5 §.

8 § Ett beslut enligt 6 eller 7 § om att ett utländskt bötesstraff eller beslut om förverkande ska verkställas i Sverige gäller omedelbart och ska innehålla uppgift om

1. när det gäller bötesstraff, det belopp i svensk valuta som bötesstraffet avser och, i förekommande fall, att anpassning har skett med stöd av 9 §, eller

2. när det gäller förverkande, det belopp i svensk valuta eller den egendom som förverkandet avser och, i förekommande fall, om beslutet får verkställas enligt 11 § fjärde stycket.

Vid omräkning till svensk valuta ska den växelkurs tillämpas som gäller vid tiden för beslutet om verkställighet i Sverige.

Kronofogdemyndighetens beslut ska delges den dömda eller den beslutet om förverkande gäller. Om Kronofogdemyndigheten beslutar om uppskov med verkställigheten med stöd av 10 §, behöver delgivning inte ske så länge skälen för uppskovet består.

Anpassning av ett utländskt bötesstraff

9 § Kronofogdemyndigheten ska anpassa det utländska bötesstraffets storlek om det för motsvarande brott i svensk lag är föreskrivet

1. penningböter och bötesbeloppet överstiger 4 000 kronor eller, om straffet avser flera brott, 10 000 kronor, eller

2. böter och bötesbeloppet överstiger 150 000 kronor eller, om straffet avser flera brott, 200 000 kronor.

Bötesbeloppets storlek ska i fall som avses i första stycket bestämmas till angivna maximibelopp.

Uppskov

10 § Kronofogdemyndigheten får besluta om uppskov på viss tid med verkställigheten av ett utländskt beslut om förverkande, om verkställigheten skulle skada en pågående utredning om brott.

Verkställigheten i Sverige

11 § Om inte något annat följer av denna lag ska verkställighet i Sverige ske enligt svenska regler och i enlighet med vad som gäller vid verkställighet av bötesstraff eller beslut om förverkande.

Ett bötesstraff som verkställs enligt denna lag får inte förvandlas till fängelse.

Verkställighet av ett beslut om förverkande enligt denna lag får inte ske genom frihetsberövande eller någon annan åtgärd som ersätter förverkandet.

Verkställighet av ett beslut om förverkande som avser viss egendom får ske genom betalning eller genom ett belopp som motsvarar egendomens värde, om det är lämpligt och den andra staten samtycker till det.

12 § Ett beslut om anstånd eller avbetalning, som meddelats av en behörig myndighet i den andra staten innan framställningen lämnades enligt 3 §, ska gälla vid verkställigheten.

Om ett utländskt bötesstraff eller beslut om förverkande som avser en betalningsskyldighet till viss del har betalats eller verkställts i en annan stat, ska Kronofogdemyndigheten i samma mån sätta ned det belopp för vilket verkställighet får ske.

Upphävande av beslutet om verkställighet i Sverige

13 § Ett beslut enligt 6 eller 7 § om verkställighet av bötesstraff eller beslut om förverkande enligt denna lag ska upphävas om

1. det framkommer att bötesstraffet eller beslutet om förverkande inte får verkställas i Sverige,

2. det är omöjligt att verkställa bötesstraffet eller beslutet om förverkande,

3. den andra staten har meddelat

a) den dömde eller den som beslutet om förverkande gäller nåd eller amnesti, eller

b) ett annat beslut som enligt lagen i den staten medför att bötesstraffet eller beslutet om förverkande inte längre får verkställas,

4. bötesstraffet eller beslutet om förverkande i sin helhet är verkställt i en annan stat, eller

5. framställningen om verkställighet i Sverige återkallas.

Beslut om upphävande meddelas av Kronofogdemyndigheten. Rätten ska dock fatta beslut om upphävande i de fall

1. beslutet om verkställighet i Sverige är föremål för rättsens prövning, eller

2. rätten har beslutat om verkställighet i Sverige eller fastställt Kronofogdemyndighetens beslut om detta och det är fråga om upphävande enligt första stycket 1.

Om verkställigheten upphör ska de verkställighetsåtgärder som vidtagits återgå så långt det är möjligt.

Fördelning av förverkad egendom

14 § Om inte något annat följer av en internationell överenskommelse som är bindande för Sverige ska egendom eller dess värde som förverkats med stöd av denna lag tillfalla staten.

Kronofogdemyndigheten får på begäran av en behörig myndighet i den andra staten besluta att egendomen eller dess värde helt eller delvis ska överlämnas till den andra staten. Vid bedömningen av om egendomen eller dess värde ska överlämnas ska det särskilt beaktas om begäran görs för att antingen kompensera ett brottsoffer i den andra staten för uppkommen skada eller återställa egendomen till dess rättmätiga ägare.

Om egendom som erhållits vid verkställigheten utgör ett sådant kulturföremål för vilket en ansökan om utförseltillstånd enligt 5 kap. kulturmiljölagen (1988:950) har avslagits eller vid en prövning skulle ha avslagits, får egendomen inte överlämnas till den andra staten.

6 kap. Särskilda bestämmelser om verkställighet i Sverige enligt brottmålsdomskonventionen

Överlämnande till Åklagarmyndigheten

1 § Om inte något annat följer av 7 kap. 4 § ska Kriminalvården eller Kronofogdemyndigheten överlämna en framställning enligt 3 kap. 6 § eller 5 kap. 3 § till Åklagarmyndigheten om den

1. görs av en stat som tillträtt brottmålsdomskonventionen, och

2. avser verkställighet i Sverige enligt brottmålsdomskonventionen av en utländsk dom på frihetsberövande påföljd eller en utländsk utevarodom.

Kriminalvården eller Kronofogdemyndigheten får innan framställningen överlämnas enligt första stycket besluta att den ska avslås med stöd av 3 kap. 8 § eller 5 kap. 5 §.

2 § Om inte något annat följer av 5 § ska Åklagarmyndigheten ansöka hos rätten om att pröva den andra statens framställning om verkställighet och bestämma en ny påföljd.

Verkställighet i Sverige av en utländsk dom på frihetsberövande påföljd

3 § I fall som avses i 2 § prövar rätten om en utländsk dom på frihetsberövande påföljd ska verkställas i Sverige enligt denna lag. I fråga om delvis verkställighet ska 3 kap. 9 § andra stycket tillämpas.

För rättens handläggning tillämpas rättegångsbalkens bestämmelser om rättegången i brottmål, om inte något annat följer av denna lag. Den dömde ska höras personligen om han eller hon begär det. Är den dömde frihetsberövad i den andra staten får förhandling ske i den dömdes utevaro, även om han eller hon begärt att bli hörd personligen. Det som sägs om offentlig försvarare i rättegångsbalken ska tillämpas i fråga om offentligt biträde.

Rätten avgör saken genom dom.

4 § Om den utländska domen ska verkställas i Sverige ska rätten med tillämpning av 3 kap. 11 § andra och tredje styckena och 13 § bestämma en ny påföljd.

Om förhandling enligt 3 § har ägt rum i den dömdes utevaro, får en ny påföljd inte bestämmas förrän den dömde fått tillfälle att bli personligen hörd i rätten.

Verkställighet i Sverige av en utländsk utevarodom

5 § Om en framställning om verkställighet i Sverige enligt brottmålsdomskonventionen avser en utländsk utevarodom tillämpas 6–10 §§. Vid sakens handläggning gäller rättegångsbalkens bestämmelser om rättegången i brottmål, om inte något annat följer av denna lag. Det som sägs om offentlig försvarare i rättegångsbalken ska tillämpas i fråga om offentligt biträde.

6 § Efter att en framställning enligt 1 § överlämnats till Åklagarmyndigheten ska den dömde eller den som beslutet om förverkande gäller personligen delges utevarodomen och underrättas om möjligheten att inom 30 dagar begära omprövning av domen vid svensk domstol eller domstol i den andra staten.

Om den utländska utevarodomen avser en frihetsberövande påföljd och den dömde inte begär omprövning enligt första stycket, tillämpas 2–4 §§. Om utevarodomen avser ett bötesstraff eller beslut om förverkande och den dömde eller den som beslutet om förverkande gäller inte begär omprövning, ska Åklagarmyndigheten i stället lämna tillbaka framställningen till Kronofogdemyndigheten för prövning enligt 5 kap.

7 § Om den dömde eller den som beslutet om förverkande gäller begär omprövning av domen vid svensk domstol enligt 6 § första stycket, eller om han eller hon inte anger var begäran ska prövas, ska Åklagarmyndigheten ansöka hos rätten om att pröva begäran och den andra statens framställning.

När ansökan enligt första stycket kommit in till rätten ska rätten kalla den dömde eller den som beslutet om förverkande gäller att inställa sig vid förhandling. Förhandlingen får inte utan samtycke från den dömde eller den som beslutet om förverkande gäller hållas tidigare än 22 dagar efter att han eller hon personligen delgetts kallelsen. Om den dömde eller den som beslutet om förverkande gäller inte kommer till förhandlingen eller rätten av annat skäl finner att begäran om omprövning av domen inte kan tas upp till prövning, ska begäran avvisas. Efter att det beslutet fått laga kraft tillämpas 6 § andra stycket.

8 § I fall som avses i 7 § prövar rätten om den utländska utevarodomen ska verkställas i Sverige enligt denna lag. I fråga om delvis verkställighet ska 3 kap. 9 § andra stycket och 5 kap. 6 § andra stycket tillämpas.

9 § Om den utländska utevarodomen ska verkställas i Sverige ska rätten med tillämpning av svensk lag ta ställning till den dömdes ansvar för brottet eller brotten och bestämma en ny påföljd eller meddela ett nytt beslut om förverkande. Frågan om ansvar får prövas även om svensk domstol inte är behörig att döma över brottet eller om åtal fått väckas endast efter beslut om åtalsförordnande enligt 2 kap. brottsbalken. Detsamma gäller om påföljd för brottet inte får dömas ut enligt 35 kap. 2–6 §§ brottsbalken. Frågan om ansvar för brottet enligt svensk lag ska bedömas som om det begåtts i Sverige.

En åtgärd för väckande av åtal eller förundersökning, som vidtagits i den andra staten enligt dess lag, ska ha samma verkan som om åtgärden vidtagits i Sverige. Det får dock inte innebära att åtgärden får en annan verkan än vad den har enligt lagen i den andra staten.

10 § Om den dömde eller den som beslutet om förverkande gäller enligt 6 § första stycket begär omprövning av domen i den andra staten, ska Åklagarmyndigheten överlämna handlingarna i ärendet till Regeringskansliet för att lämnas vidare till den andra staten. Om en domstol i den andra staten tar upp begäran om omprövning upphör framställningen om verkställighet att gälla i Sverige. Om den utländska domstolen avvisar begäran och beslutet får laga kraft tillämpas 6 § andra stycket.

7 kap. Övriga bestämmelser

Skyndsam handläggning

1 § Ett ärende enligt 2 eller 3 kap. ska handläggas skyndsamt hos Kriminalvården.

Offentligt biträde

2 § Offentligt biträde ska i ett ärende enligt 2, 3 eller 6 kap. förordnas för den dömde, om det inte kan antas att behov av biträde saknas.

I ärenden hos regeringen prövas frågor om offentligt biträde av Regeringskansliet.

Bestämmelser om överklagande av beslut om offentligt biträde finns i lagen (1996:1620) om offentligt biträde.

Överlämnande till regeringen

3 § Om Kriminalvården i ett ärende enligt 2 kap. anser att det behövs med hänsyn till Sveriges säkerhet, brottslighetens karaktär eller andra väsentliga intressen, ska Kriminalvården överlämna ärendet, med ett eget yttrande, till regeringen för prövning.

Om regeringen beslutar att det ska göras en framställning om verkställighet av en svensk dom på frihetsberövande påföljd i den andra staten eller att påföljden ska verkställas där, ska ärendet lämnas tillbaka till Kriminalvården.

4 § Beslut om avslag på någon av de grunder som anges i 3 kap. 4 § första stycket 10 och 11 och 5 kap. 2 § första stycket 8 och 9 fattas av regeringen. Om Kriminalvården eller Kronofogdemyndigheten anser att det finns anledning att anta att en framställning bör avslås på någon sådan grund, ska myndigheten överlämna framställningen, med ett eget yttrande, till regeringen för prövning. Om regeringen inte avslår framställningen, ska den lämnas tillbaka till myndigheten.

Om framställningen har getts in till Regeringskansliet och det är uppenbart att ansökan ska avslås på någon av de grunder som anges i första stycket får regeringen direkt besluta om avslag på framställningen.

Regeringen får vid prövningen av en framställning häva ett beslut om tvångsmedel som fattats enligt 3 kap. 14 §. Även ansvarigt statsråd får i brådskande fall häva ett sådant beslut.

Överklagande av Kriminalvårdens beslut

5 § Kriminalvårdens beslut får överklagas om myndigheten

1. prövat om en svensk dom på frihetsberövande påföljd ska sändas över till en annan stat för att verkställas där enligt 2 kap. 4 §, om inte något annat framgår av andra eller tredje stycket,

2. beslutat enligt 2 kap. 7 § att upphäva ett beslut om att sända över en dom enligt 2 kap. 4 §, eller

3. prövat om en utländsk dom på frihetsberövande påföljd ska verkställas i Sverige enligt 3 kap. 9 §, om inte något annat framgår av tredje stycket.

Kriminalvårdens beslut enligt 2 kap. 4 § om att en dom ska sändas över till den andra staten får inte överklagas om den dömde har samtyckt till att domen sänds över.

Kriminalvårdens beslut enligt 2 kap. 4 § eller 3 kap. 9 § får inte överklagas om beslutet har fattats på den grunden att den andra staten inte medgett att verkställigheten överförs.

Andra beslut som fattas av Kriminalvården med stöd av denna lag får inte överklagas.

6 § Ett överklagande enligt 5 § ska göras till den tingsrätt inom vars domkrets den kriminalvårdsanstalt, det häkte eller den vårdinrättning finns där den dömda var inskriven när det första beslutet fattades i ett ärende enligt denna lag.

Om det inte finns någon behörig tingsrätt enligt första stycket, ska ett överklagande göras till den tingsrätt inom vars domkrets den dömda är folkbokförd.

Om det inte finns någon behörig tingsrätt enligt första eller andra stycket, ska ett överklagande göras till Stockholms tingsrätt.

Första–tredje styckena tillämpas även när en ny påföljd ska bestämmas enligt 3 kap. 13 § och i mål enligt 6 kap.

7 § Den dömda får förklara att han eller hon avstår från att överklaga Kriminalvårdens beslut enligt 2 kap. 4 § eller fullfölja ett överklagande av ett sådant beslut. I fråga om en sådan förklaring tillämpas 11 § andra stycket och 12 och 13 §§ strafftidslagen (2018:1251).

8 § Vid handläggningen i domstol tillämpas lagen (1996:242) om domstolsärenden, om inte något annat följer av denna lag. Handläggningen ska ske skyndsamt.

Överklagande av Kronofogdemyndighetens beslut

9 § Kronofogdemyndighetens beslut enligt 5 kap. 6 § om att ett utländskt bötesstraff eller beslut om förverkande ska verkställas i Sverige får överklagas till tingsrätten. Andra beslut som fattas av Kronofogdemyndigheten med stöd av denna lag får inte överklagas.

Behörig tingsrätt är den tingsrätt som enligt 18 kap. 1 § utskönningsbalken ska pröva ett överklagande av Kronofogdemyndighetens beslut. Vid handläggningen i domstol tillämpas lagen (1996:242) om domstolsärenden.

Om rätten upphäver ett beslut om verkställighet, ska de verkställighetsåtgärder som har gjorts återgå så långt det är möjligt.

Andra stycket tillämpas även när rätten prövar en ansökan från Kronofogdemyndigheten enligt 5 kap. 7 §.

Åtalsförbud

10 § Om en utländsk dom på frihetsberövande påföljd eller ett utländskt bötesstraff ska verkställas i Sverige enligt denna lag, får åtal för den gärning som påföljden eller straffet avser inte väckas här i landet.

Tillstånd till transport genom Sverige

11 § På begäran av en behörig myndighet i en annan stat får tillstånd lämnas till transport genom Sverige av en dömd person som ska föras från den staten till en annan stat för att där verkställa en påföljd för brott eller för förhandling om sådan verkställighet. Tillstånd får bara lämnas om det

har avtalats i en internationell överenskommelse som är bindande för Sverige.

En begäran om tillstånd till transport prövas av Polismyndigheten. Om det inte finns synnerliga skäl mot det ska Polismyndigheten genast bevilja ett sådant tillstånd och ange under vilka villkor transporten får ske. Om det är nödvändigt för att transporten ska kunna genomföras får Polismyndigheten hålla den som överförs i förvar, dock längst under 48 timmar.

Om en oplanerad mellanlandning sker i Sverige ska tillstånd till transport begäras. Polismyndigheten får, i avvaktan på en begäran och fram till dess myndigheten prövat en sådan begäran, ta den som överförs i förvar. Om tillstånd till transport inte begärs inom 72 timmar från landningen ska personen omedelbart frigges. Om tillstånd beviljas gäller bestämmelserna om förvar i andra stycket.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2025.
 2. Genom lagen upphävs lagen (1972:260) om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom.
 3. Den upphävda lagen, med undantag för 17 och 25 c–25 e §§, gäller fortfarande för ärenden om överförande av en frihetsberövande påföljd, ett bötesstraff eller ett beslut om förverkande som har inletts före ikraftträdandet.
 4. Bestämmelserna i 3 kap. 14–18 §§ tillämpas även på ärenden som inletts före ikraftträdandet.

2 Förslag till lag om ändring i rättegångsbalken

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 5 § rättegångsbalken ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

5 §¹

Rätten ska, om inte något annat följer av andra eller fjärde stycket eller 5 a § andra stycket 1–3, bestå av minst fem ledamöter vid prövning av själva saken i

1. mål där prövningstillstånd har beviljats av Högsta domstolen,
2. mål där Högsta domstolen är första domstolsinstans,
3. mål där talan har väckts i hovrätt och överklagande har skett till Högsta domstolen,
4. mål som har överklagats av Justitiekanslern eller av en justitieombudsman, och
5. ärenden om resning, återställande av försutten tid eller klagan över domvilla, om prövningen inte är enkel.

Om en framställning i ett mål där Högsta domstolen är första domstolsinstans inte innefattar laga skäl för talan eller det annars är uppenbart att talan är ogrundad, får rätten bestå av tre eller fyra ledamöter när dom i målet meddelas utan att stämning har utfärdats.

När Högsta domstolen avger ett sådant yttrande som avses i 2 § lagen (1974:579) om handläggningen av nådeärenden ska rätten bestå av minst tre ledamöter.

Det som sägs i tredje stycket gäller också vid prövning av själva saken i ärenden enligt lagen (1957:668) om utlämning för brott, om inte något annat följer av 5 a § andra stycket 4, och i ärenden enligt 34 § lagen (1972:260) om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom.

Det som sägs i tredje stycket gäller också vid prövning av själva saken i ärenden enligt lagen (1957:668) om utlämning för brott, om inte något annat följer av 5 a § andra stycket 4, och i ärenden enligt 2 kap. 12 § lagen (2025:000) om internationell verkställighet i brottmål.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2025.

¹ Senaste lydelse 2019:243.

3 Förslag till lag om ändring i brottsbalken

Häriigenom föreskrivs att 34 kap. 8 § brottsbalken ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

34 kap.

8 §¹

Uppkommer fråga om överlämnande eller utlämning till Sverige för verkställighet av en dom, varigenom någon dömts till fängelse som gemensam påföljd för två eller flera brott, och kan överlämnande eller utlämning enligt den andra statens lagstiftning inte ske för alla brotten, ska rätten, efter anmälan av åklagare, undanröja den gemensamt utdömda påföljden och döma till påföljd för den brottslighet för vilken överlämnande eller utlämning kan äga rum.

Vad som föreskrivs i första stycket ska även gälla då fråga uppkommer om att en svensk brottmålsdom som avser två eller flera brott ska verkställas utomlands *i enlighet med lagen (1972:260) om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom, lagen (2015:96) om erkännande och verkställighet av frihetsberövande påföljder inom Europeiska unionen eller lagen (1978:801) om internationellt samarbete rörande kriminalvård i frihet*, men det finns hinder mot verkställighet enligt den andra statens lagstiftning i fråga om något eller några av brotten.

Det som föreskrivs i första stycket ska även gälla då fråga uppkommer om att en svensk brottmålsdom som avser två eller flera brott ska verkställas utomlands *enligt lagen (1978:801) om internationellt samarbete rörande kriminalvård i frihet, lagen (2015:96) om erkännande och verkställighet av frihetsberövande påföljder inom Europeiska unionen eller lagen (2025:000) om internationell verkställighet i brottmål*, men det finns hinder mot verkställighet enligt den andra statens lagstiftning i fråga om något eller några av brotten.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2025.

¹ Senaste lydelse 2016:491.

4 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:569) om Sveriges samarbete med de internationella tribunalerna för brott mot internationell humanitär rätt

Härigenom föreskrivs att 11 § lagen (1994:569) om Sveriges samarbete med de internationella tribunalerna för brott mot internationell humanitär rätt¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 §²

Regeringen kan på tribunalens begäran besluta att en *av tribunalen meddelad fängelsedom* får verkställas i Sverige. Regeringen får meddela de anvisningar som i det enskilda fallet behövs för verkställigheten av straffet här.

Vid verkställigheten tillämpas 25 § lagen (1972:260) om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom. Verktälligheten skall upphöra, om tribunalen upplyser att den har beviljat den dömde nåd eller meddelat något annat avgörande som innebär att den utdömda påföljden inte längre får verkställas.

Frågor om villkorlig frigivning prövas av regeringen sedan tribunalen *beretts* tillfälle att yttra sig. Regeringen får i dessa fall besluta att villkorlig frigivning *skall* ske vid en senare tidpunkt än som följer av brottsbalken.

Regeringen kan på tribunalens begäran besluta att en *fängelsedom som har meddelats av tribunalen* får verkställas i Sverige. Regeringen får meddela de anvisningar som i det enskilda fallet behövs för verkställigheten av straffet här.

Vid verkställigheten tillämpas 3 kap. 20 § lagen (2025:000) om internationell verkställighet i brottmål. Verktälligheten *ska* upphöra, om tribunalen upplyser om att den har beviljat den dömde nåd eller meddelat något annat avgörande som innebär att den utdömda påföljden inte längre får verkställas.

Frågor om villkorlig frigivning prövas av regeringen sedan tribunalen *fått* tillfälle att yttra sig. Regeringen får i dessa fall besluta att villkorlig frigivning *ska* ske vid en senare tidpunkt än som följer av brottsbalken.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2025.

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 1995:1306.

² Senaste lydelse 2002:330.

5 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:620) om belastningsregister

Härigenom föreskrivs att 14 § lagen (1998:620) om belastningsregister ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

14 §

Uppgifter om den som *avses med* ett beslut om överflyttning *skall* lämnas till den stat *från eller till vilken överflyttning har skett*

1. om verkställighet av annan påföljd än böter har *förts hit* från Danmark, Finland, Island eller Norge eller till någon av dessa stater *härifrån*,

2. *i fråga* om anteckning som gjorts rörande tillämpningen av 14 eller 21 § lagen (1963:193) om samarbete med Danmark, Finland, Island och Norge angående verkställighet av straff m.m. och

3. om verkställighet av påföljd har *förts hit* från en annan stat eller till någon annan stat *härifrån* enligt *lagen (1972:260) om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom eller lagen (1978:801) om internationellt samarbete rörande kriminalvård i frihet*.

Uppgifter om den som ett beslut om överflyttning *gäller ska* lämnas till den stat *som överflyttning har skett från eller till*

1. om verkställighet av *en* annan påföljd än böter har *överförts* från Danmark, Finland, Island eller Norge eller till någon av dessa stater *från Sverige*,

2. om *en* anteckning *har* gjorts *gällande* tillämpningen av 14 eller 21 § lagen (1963:193) om samarbete med Danmark, Finland, Island och Norge angående verkställighet av straff m.m., och

3. om verkställighet av påföljd har *överförts till Sverige* från en annan stat eller till någon annan stat *härifrån* enligt *lagen (1978:801) om internationellt samarbete rörande kriminalvård i frihet eller lagen (2025:000) om internationell verkställighet i brottmål*.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2025.

6 Förslag till lag om ändring i lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 29 a och 31 a §§ samt 5 kap. 11 § lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

29 a §¹

Efter ansökan av en annan stat får en frihetsberövad person, som avtjänar ett fängelsestraff i Sverige enligt *lagen (1972:260) om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom*, överföras till den stat där fängelsestraffet har *utdömts* för att där inställa sig för en ny prövning av domen. Ett sådant överförande får ske endast om den frihetsberövade samtycker till det. Samtycket ska framgå av ansökan.

Efter ansökan av en annan stat får en frihetsberövad person, som avtjänar ett fängelsestraff i Sverige enligt *lagen (2025:000) om internationell verkställighet i brottmål*, överföras till den stat där fängelsestraffet har *dömts ut* för att där inställa sig för en ny prövning av domen. Ett sådant överförande får ske endast om den frihetsberövade samtycker till det. Samtycket ska framgå av ansökan.

31 a §²

En svensk domstol får begära att en frihetsberövad person som, enligt *lagen (1972:260) om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom*, avtjänar ett i Sverige utdömt fängelsestraff i en annan stat, förs över till Sverige för att inställa sig till en ny prövning av den dom som verkställigheten gäller. Av ansökan ska det framgå att den frihetsberövade samtycker till att överföras.

En svensk domstol får begära att en frihetsberövad person som, enligt *lagen (2025:000) om internationell verkställighet i brottmål*, avtjänar ett i Sverige utdömt fängelsestraff i en annan stat, förs över till Sverige för att inställa sig till en ny prövning av den dom som verkställigheten gäller. Av ansökan ska det framgå att den frihetsberövade samtycker till att överföras.

5 kap.

11 §

Regeringen får besluta att egendom eller dess värde som förverkats genom ett svenskt avgörande som *vunnit* laga kraft helt eller delvis *skall* överlämnas till en annan stat *som* under förunder-

Regeringen får besluta att egendom eller dess värde som förverkats genom ett svenskt avgörande som *fått* laga kraft helt eller delvis *ska* överlämnas till en annan stat, *om den staten* under förunder-

¹ Senaste lydelse 2013:836.

² Senaste lydelse 2013:836.

sökning eller rättegång har lämnat Sverige sådan rättslig hjälp som avses i denna lag eller *som* på annat sätt har lämnat information eller bistånd som har haft betydelse för utredningen om brottet.

I 36 § lagen (1972:260) om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom finns bestämmelser om överlämnande till annan stat av egendom som förverkats genom ett utländskt avgörande.

sökning eller rättegång har lämnat Sverige sådan rättslig hjälp som avses i denna lag eller på annat sätt har lämnat information eller bistånd som har haft betydelse för utredningen om brottet.

I 5 kap. 14 § lagen (2025:000) om internationell verkställighet i brottmål finns bestämmelser om överlämnande till *en* annan stat av egendom som förverkats genom ett utländskt avgörande.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2025.

7 Förslag till lag om ändring i lagen (2002:329) om samarbete med Internationella brottmålsdomstolen

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2002:329) om samarbete med Internationella brottmålsdomstolen¹

dels att 22 a § ska upphöra att gälla,

dels att 1, 25 och 26 §§ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §²

Om den genom Romstadgan för Internationella brottmålsdomstolen inrättade domstolen begär att det i Sverige ska vidtas en åtgärd som grundar sig på stadgan, tillämpas bestämmelserna i denna lag.

Bestämmelserna i 3–20 §§ tillämpas om utredningen eller lagföringen gäller folkmord, brott mot mänskligheten, krigsförbrytelse eller aggressionsbrott.

Bestämmelserna i 21–22 a §§ tillämpas om utredningen eller lagföringen gäller brott som riktats mot Internationella brottmålsdomstolens rättsskipning.

Bestämmelserna i 21 och 22 §§ tillämpas om utredningen eller lagföringen gäller brott som riktats mot Internationella brottmålsdomstolens rättsskipning.

I 23–32 §§ finns bestämmelser om verkställighet av Internationella brottmålsdomstolens avgöranden och om transport av frihetsberövade genom Sverige.

25 §

Vid verkställighet enligt 23 och 24 §§ tillämpas 25 § *lagen (1972:260) om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom* om inte annat framgår av denna lag.

Verkställighet får inte längre ske om Internationella brottmålsdomstolen har beviljat den dömde nåd eller strafflindring och det nedsatta straffet *har* fullt ut verkställts eller domstolen har meddelat något annat avgörande som innebär att den utdömda påföljden inte längre får verkställas. Uppkommer, sedan en ansökan enligt 23 eller 24 § har

Vid verkställighet enligt 23 och 24 §§ tillämpas 3 kap. 20 § *eller 5 kap. 11 § lagen (2025:000) om internationell verkställighet i brottmål* om inte annat framgår av denna lag. *Utdömda böter får verkställas även om bötesbeloppet överstiger det högsta bötesbelopp som kunnat dömas ut enligt svensk lag.*

Verkställighet får inte längre ske om Internationella brottmålsdomstolen har beviljat den dömde nåd eller strafflindring och det nedsatta straffet fullt ut *har* verkställts eller domstolen har meddelat något annat avgörande som innebär att den utdömda påföljden inte längre får verkställas. Uppkommer, sedan en ansökan enligt 23 eller 24 § har

¹ Senaste lydelse av 22 a § 2009:1282.

² Senaste lydelse 2021:1032.

bifallits, en fråga om hinder mot verkställighet på grund av preskription, *skall* denna fråga prövas enligt de regler som gäller för Internationella brottmålsdomstolen.

Frågor om villkorlig frigivning prövas av regeringen sedan Internationella brottmålsdomstolen fått tillfälle att yttra sig. Regeringen får i dessa fall besluta att villkorlig frigivning *skall* ske vid en senare tidpunkt än som följer av brottsbalken.

Beslut om förvandling av böter får inte meddelas.

26 §

Vid verkställighet enligt 23 § tillämpas reglerna om immunitet i 23 § *lagen (1972:260) om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom.*

bifallits, en fråga om hinder mot verkställighet på grund av preskription, *ska* denna fråga prövas enligt de regler som gäller för Internationella brottmålsdomstolen.

Frågor om villkorlig frigivning prövas av regeringen sedan Internationella brottmålsdomstolen fått tillfälle att yttra sig. Regeringen får i dessa fall besluta att villkorlig frigivning *ska* ske vid en senare tidpunkt än som följer av brottsbalken.

Vid verkställighet enligt 23 § tillämpas reglerna om immunitet i 3 kap. 22 § *lagen (2025:000) om internationell verkställighet i brottmål.*

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2025.

8 Förslag till lag om ändring i lagen (2005:500) om erkännande och verkställighet av frysningsbeslut i vissa fall

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 5 § och 3 kap. 19 § lagen (2005:500) om erkännande och verkställighet av frysningsbeslut i vissa fall¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

5 §²

I lagen (1963:193) om samarbete med Danmark, Finland, Island och Norge angående verkställighet av straff m.m., i *lagen (1972:260) om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom* och i *lagen (2011:423) om erkännande och verkställighet av beslut om förverkande i vissa fall* finns bestämmelser om förfarandet vid verkställighet utomlands av förverkandebeslut, som avser egendom som omfattas av ett frysningsbeslut som har översänts enligt 2 §.

I *lagen (1963:193) om samarbete med Danmark, Finland, Island och Norge angående verkställighet av straff m.m.*, *lagen (2011:423) om erkännande och verkställighet av beslut om förverkande i vissa fall* och *lagen (2025:000) om internationell verkställighet i brottmål* finns bestämmelser om förfarandet vid verkställighet utomlands av förverkandebeslut, som avser egendom som omfattas av ett frysningsbeslut som har översänts enligt 2 §.

3 kap.

19 §³

En verkställighet i Sverige av ett beslut om förverkande av egendom som är föremål för verkställighet enligt denna lag handläggs och prövas enligt *lagen (1963:193) om samarbete med Danmark, Finland, Island och Norge angående verkställighet av straff m.m.*, enligt *lagen (1972:260) om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom* eller enligt *lagen (2011:423) om erkännande och verkställighet av beslut om förverkande i vissa fall*. Något beslut om beslag eller kvarstad ska inte meddelas i ett sådant ärende.

En ansökan eller ett beslut om förverkande enligt första stycket får

En verkställighet i Sverige av ett beslut om förverkande av egendom som är föremål för verkställighet enligt denna lag handläggs och prövas enligt *lagen (1963:193) om samarbete med Danmark, Finland, Island och Norge angående verkställighet av straff m.m.*, *lagen (2011:423) om erkännande och verkställighet av beslut om förverkande i vissa fall* eller *lagen (2025:000) om internationell verkställighet i brottmål*. Något beslut om beslag eller kvarstad ska inte meddelas i ett sådant ärende.

En ansökan eller ett beslut om förverkande enligt första stycket får

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 2020:971.

² Senaste lydelse 2020:971.

³ Senaste lydelse 2020:971.

skickas till den åklagare som har handlagt ärendet enligt denna lag. Åklagaren ska

skickas till den åklagare som har handlagt ärendet enligt denna lag. Åklagaren ska *vidarebefordra ansökan eller beslutet om förverkande till Kronofogdemyndigheten.*

1. *vidarebefordra beslutet om förverkande till Kronofogdemyndigheten, om beslutet har sänts över av en myndighet i en annan medlemsstat enligt lagen (2011:423) om erkännande och verkställighet av beslut om förverkande i vissa fall,*

2. *vidarebefordra ansökan till Kronofogdemyndigheten, om ansökan har gjorts av en myndighet i Danmark eller Finland enligt lagen (1963:193) om samarbete med Danmark, Finland, Island och Norge angående verkställighet av straff m.m., och*

3. *vidarebefordra ansökan till Justitiedepartementet, om ansökan har gjorts enligt lagen (1972:260) om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom.*

Om rätten i ett ärende enligt andra stycket 3 beslutar att *egendom ska förklaras förverkad*, ska rätten samtidigt pröva om verkställigheten av frysningsbeslutet ska bestå till dess att beslutet om förverkande *vinner* laga kraft.

Om rätten i ett ärende *enligt lagen om internationell verkställighet i brottmål* enligt andra stycket beslutar att *verkställighet av beslutet om förverkande ska ske i Sverige*, ska rätten samtidigt pröva om verkställigheten av frysningsbeslutet ska bestå till dess att beslutet om förverkande *får* laga kraft.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2025.

9 Förslag till lag om ändring i lagen (2006:615) om samarbete med Specialdomstolen för Sierra Leone

Härigenom föreskrivs att 6 § lagen (2006:615) om samarbete med Specialdomstolen för Sierra Leone ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §

Regeringen får på begäran av specialdomstolen besluta att en fängelse-dom som meddelats av domstolen får verkställas i Sverige. Regeringen får meddela de anvisningar som i det enskilda fallet behövs för verkställigheten av straffet här.

Vid verkställigheten tillämpas 25 § lagen (1972:260) om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom. Verkställigheten skall upphöra, om specialdomstolen upplyser om att den har beviljat den dömda nåd eller meddelat något annat avgörande som innebär att den utdömda påföljden inte längre får verkställas.

Frågor om villkorlig frigivning prövas av regeringen sedan specialdomstolen *beretts* tillfälle att yttra sig. Regeringen får i dessa fall besluta att villkorlig frigivning *skall* ske vid en senare tidpunkt än som följer av brottsbalken.

Vid verkställigheten tillämpas 3 kap. 20 § lagen (2025:000) om internationell verkställighet i brottmål. Verkställigheten *ska* upphöra, om specialdomstolen upplyser om att den har beviljat den dömda nåd eller meddelat något annat avgörande som innebär att den utdömda påföljden inte längre får verkställas.

Frågor om villkorlig frigivning prövas av regeringen sedan specialdomstolen *fått* tillfälle att yttra sig. Regeringen får i dessa fall besluta att villkorlig frigivning *ska* ske vid en senare tidpunkt än som följer av brottsbalken.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2025.

10 Förslag till lag om ändring i lagen (2015:96)
om erkännande och verkställighet av
frihetsberövande påföljder inom Europeiska
unionen

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 12 § lagen (2015:96) om erkännande och verkställighet av frihetsberövande påföljder inom Europeiska unionen ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

12 §¹

Kriminalvården ska se till att den dömda transporteras till den medlemsstat där påföljden ska verkställas. Vid en sådan transport tillämpas följande bestämmelser i häkteslagen (2010:611):

- 4 kap. 4 § om kroppsvisitation,
- 4 kap. 10 § första stycket om användning av fängsel, och
- 8 kap. 2 a § om möjligheten att i vissa fall begära hjälp av Polismyndigheten.

Om det är nödvändigt för att transporten ska kunna genomföras, får Polismyndigheten hålla den dömda i förvar, dock längst under 48 timmar.

Om det är nödvändigt för att transporten ska kunna genomföras, får Polismyndigheten hålla den dömda i förvar, dock längst under 96 timmar.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2025.

¹ Senaste lydelse 2017:127.

11 Förslag till lag om ändring i lagen (2017:496) om internationellt polisiärt samarbete

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 10 § lagen (2017:496) om internationellt polisiärt samarbete ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

10 §

En person som har omhändertagits enligt 8 § får tas i förvar av Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen under högst sex timmar, tiden mellan klockan 24 och 9 oräknad. Därefter ska personen omedelbart frigges, om det inte har kommit in en begäran om en åtgärd som avses i

1. 23 § lagen (1957:668) om utlämning för brott,

2. 1 kap. 2 § lagen (2011:1165) om överlämnande från Sverige enligt en nordisk arresteringsorder,

3. 25 c eller 25 d § lagen (1972:260) om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom, 3. 3 kap. 14 § lagen (2025:000) om internationell verkställighet i brottmål,

4. 5 a eller 5 b § lagen (1963:193) om samarbete med Danmark, Finland, Island och Norge angående verkställighet av straff m.m.,

5. 8 § lagen (1970:375) om utlämning till Danmark, Finland, Island eller Norge för verkställighet av beslut om vård eller behandling, om framställningen kommer från en dansk myndighet,

6. 6 § lagen (1994:569) om Sveriges samarbete med de internationella tribunalerna för brott mot internationell humanitär rätt,

7. 6 § lagen (2002:329) om samarbete med Internationella brottmålsdomstolen,

8. 1 kap. 3 § lagen (2003:1156) om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder, eller

9. 3 kap. 15 § lagen (2015:96) om erkännande och verkställighet av frihetsberövande påföljder inom Europeiska unionen.

En svensk polisman får, i avvaktan på en framställning om en sådan åtgärd som avses i 4 kap. 19 § lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål, ta i beslag föremål som har omhändertagits enligt 9 § första stycket 2, enligt de förutsättningar som gäller för en motsvarande åtgärd enligt rättegångsbalken eller annan lag eller författning.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2025.

12 Förslag till lag om ändring i lagen (2021:709) med kompletterande bestämmelser om straffrättsligt samarbete mellan Europeiska unionen och Förenade kungariket

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2021:709) med kompletterande bestämmelser om straffrättsligt samarbete mellan Europeiska unionen och Förenade kungariket

dels att 4 kap. ska upphöra att gälla,

dels att 1 kap. 1 § och 3 kap. 14 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 §

Denna lag innehåller bestämmelser som kompletterar *avtalet om handel och samarbete mellan Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen, å ena sidan, och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland, å andra sidan*, i denna lag kallat avtalet.

De delar av avtalet som kompletteras är avdelning VII om överlämnande (artiklarna 596–632) och avdelning XI om frysning och förverkande (artiklarna 656–689) i del 3 om brottsbekämpning och straffrättsligt samarbete.

Denna lag innehåller bestämmelser som kompletterar *avdelning VII om överlämnande (artiklarna 596–632) i del 3 om brottsbekämpning och straffrättsligt samarbete i avtalet om handel och samarbete mellan Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen, å ena sidan, och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland, å andra sidan*, i denna lag kallat avtalet.

Lagen (2025:000) om internationell verkställighet i brottmål innehåller bestämmelser som kompletterar avdelning XI om frysning och förverkande (artiklarna 656–689) i del 3 om brottsbekämpning och straffrättsligt samarbete i avtalet.

3 kap.

14 §

Verkställigheten av en frihetsberövande påföljd ska överföras till Sverige enligt bestämmelserna i 2 § *andra stycket lagen (1972:260) om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom* om

– rätten med stöd av artikel 601.1 f i avtalet vägrat överlämna den eftersökte, eller

– någon har överlämnats från Sverige på villkor att han eller hon ska återföras hit enligt artikel 604 b i avtalet.

Verkställigheten av en frihetsberövande påföljd ska överföras till Sverige enligt bestämmelserna i 3 kap. 10–21 §§ och 7 kap. 2, 5, 6, 8 och 10 §§ *lagen (2025:000) om internationell verkställighet i brottmål* om

Vid ett sådant överförande av verkställigheten till Sverige ska bestämmelserna i 25 a § första och andra styckena och 25 b § lagen om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom dock inte tillämpas. Vid tillämpning av 25 c § i den lagen krävs inte någon begäran från behörig myndighet i Förenade kungariket för att tvångsmedel ska få användas.

Vid tillämpning av 3 kap. 14 § lagen om internationell verkställighet i brottmål krävs inte någon begäran från behörig myndighet i Förenade kungariket för att tvångsmedel ska få användas.

När rätten med stöd av artikel 601.1 f i avtalet vägrat överlämna den eftersökte, ska ett beslut om att överföra verkställigheten av den frihetsberövande påföljden inte meddelas om Förenade kungariket motsätter sig att verkställigheten överförs.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2025.
 2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för ärenden om verkställighet i Sverige av beslut om förverkande som har inletts före ikraftträdandet.